EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 146, 1 Haziran '96

Faşist rejimin hesapları tutmayacak

Koalisyon hükümeti fiilen haftalardır çökmüştü. Son seçimlerin ardından bu nihayet resmen de ilan edildi.

Tekelci burjuvazi 24 Aralık seçimlerinin ortaya çıkardığı parlamento tablosu karşısında, ANAYOL'u dönemsel ihtiyaçlarına en uygun düşen hükümet modeli olarak tercih etmişti. Bu tercihi özel girişimlerle taraflara dayatmış, bir nevi zorla uygulamaya koymuştu. Böylece mevcut koşullarda istenmeyen bir Refah Partili hükümet alternatifi de engellenmişti.

Fakat tekelci burjuvazi üç ay önce istemediği alternatifle bugün elinde olmayarak yeniden başbaşa kalmış durumdadır. Şimdilerde yeni bir hükümet kurmaya yönelik hummalı çabalar bir kez daha RP'siz bir çözüm oluşturmaya yönelik olarak sürdürülüyor. Kendilerini ölçüsüz bir utanmazlıkla hala "sol" olarak nitelemeyi sürdüren DSP ve CHP, sermayenin bu çerçevedeki herhangi bir tercihine dünden hazırdırlar. Güçlük bir kez daha dağılmış bulunan hükümeti oluşturan partilerden kaynaklanıyor. Sermaye örgütleri ve Genelkurmay, tıpkı üç ay önce olduğu gibi, ağırlıklarını koyarak bu güçlükleri aşmak için yoğun bir uğraş içindeler bugün.

Bunu başaramazlarsa eğer, geriye iki yol kalıyor. Ya yeniden erken seçime gidilecektir; ki klasik düzen partilerini zorla birleştirmenin bir yolu bulunmadıkça, bundan yeni bir sonuç beklenmiyor. Hatta daha beter bir tablodan korkuluyor. Ya da, istenmeyerek de olsa, kendi ifadeleriyle Refah Partili bir hükümet "denenmek" zorunda kalınacak. Gelinen aşamada bu "deneme"nin yapılabileceğini bir kısım sermaye sözcüleri gitgide daha açık biçimde dile getiriyorlar.

Bu "deneme" gerçekleşecek mi, henüz belli değil. Fakat bir şey şimdiden bellidir. Bu "deneme" gerçekleşirse siyasal sahnedeki kaos iyice artacaktır. Bunun nedeni ise hiç de yalnızca RP'nin aykırılıkları olmayacaktır. Düzenin perde arkasındaki gerçek karar ve icra odakları böyle bir kaosu belli amaçlarla planlı bir biçimde körükleyeceklerdir. Belirtmeye gerek yok ki tekelci burjuvazi RP'li bir "deneme"den ciddi bir icraat bekleyemez. Olsa olsa, özel tarzda körüklenecek böyle bir kaos ortamından yararlanarak yeni bazı çıkış yolları bulmayı umabilir. Bu "çıkış", örneğin, sahte bir anti-laik cephe yaratmak ve orduyu "cumhuriyetin temel prensiplerini korumak ve kollamak" adına gitgide daha çok sahnenin ön tarafına sürmek olabilir. Bunun ise hiç de açık bir darbe biçimini alması gerekmez. Son 15 yılda oturtulan düzenlemeler ve işleyişin ardından, bugün artık ordunun "müdahale"sini daha incelmiş biçimlere büründürmenin çok fazla bir güçlüğü yoktur.

***

"Türkiye Eylül ayından beri hükümetsiz... Ama işler yürüyor. Nasıl yürüyor? Demek ki hükümet dışı gizli bir yürütme var. Nerededir bilmiyorum, ama var. Yine mesela Türkiye İsrail'le anlaşma imzalıyor, bunlar önemli şeyler..."

Rejime akıl hocalığı yaparak adını duyuran bir profesörün hükümetin çöküşünün ardından sarfettiği bu sözler, döne döne dikkat çektiğimiz temel önemde bir olguyu dile getiriyor.

Devrimciler resmi burjuva politika sahnesindeki müzmin krize gereğinden fazla bir anlam atfetmemelidirler. Sermaye rejimi

bu olguyu çoktan bir veri saymış ve tüm yapısını ve işleyişini (gündelik icraat yönünden) bile buna göre ayarlamıştır. Akıl hocası profesörün alay edercesine bilmezlikten geldiği, fakat herkesin bildiği "gizli yürütme", Genelkurmay merkezli MGK'dır. Hükümet krizi ortamları, MGK'nın duruma tümüyle el koyması, gerçek yürütme organı olarak çalışması için bulunmaz fırsatlar olmaktadır. Görünürde aylardır hükümet boşluğu var. Gerçekte Genelkurmayın politika ve icraat daireleri harıl harıl çalışıyor. Yalnızca iç politika ve iç güvenlik çerçevesinde de değil. Dış politikada da ipler artık tümüyle ve gizlenmeye gerek görülmeksizin Genelkurmay'ın eline geçmiştir. Rejimin fiili dışişleri bakanı Genelkurmay İkinci Başkanı Çevik Bir'dir. Hanım profesörün "bunlar önemli şeyler"dir diyerek sözünü ettiği Türkiye-İsrail Askeri Antlaşması da, tam da hükümet krizi ortamında bizzat Genelkurmay tarafından kotarılmış ve imzalanmıştır.

Resmi politika sahnesinde kaos arttıkça ve hükümet krizleri birbirini izledikçe, sahnenin gerisinde duran ve gerçek yasama ve yürütme organı olarak çalışan Genelkurmay dizginleri gitgide daha sıkı bir biçimde kendi eline alıyor. Rejimin politik durumuna ilişkin değerlendirmelerde göz önünde tutulması gereken temel olgu budur. Cumhurbaşkanının "devlet ayaktadır, kurumlar işlemektedir" sözünün asıl anlamı da budur.

Hükümetin çöktüğü, resmi politika sahnesinde ve parlamentoda büyük bir keşmekeşin yaşandığı bir sırada, işçiler ve emekçiler ile devrimci harekete yönelik çok yönlü yeni bir sistematik saldırının bu kadar kolay gündeme getirilebilmesi olgusu da ancak böylece anlaşılabilir.

***

Generallere ve polis şeflerine dayanan faşist rejim, 1 Mayıs'ın hemen ardından yeni bir saldırı hamlesi içine girmiştir. 1 Mayıs'ın kitlesel görkemi ve devrimci militan havası ile devrimci hareketin bunun başarılmasındaki belirgin rolü, rejimi henüz vakit varken işi daha sıkı tutmaya yöneltmiş bulunmaktadır.

1 Mayıs sonrasında örgüt operasyonlarına özel bir tarzda hız verildi. Cezaevlerine yönelik olarak aylardır hazırlanan planlı saldırı başlatıldı. Demokratik kitle örgütleri ve devrimci basın üzerindeki baskılar arttı. Ve nihayet, kamu çalışanlarının son İstanbul eyleminde de görüldüğü gibi, kitle eylemlerini her yola başvurarak engelleme politikası gündeme getirildi.

Vahşete varan bir pervasızlıkla uygulanan bu çok yönlü yeni saldırı politikasıyla devrim cephesinin 1 Mayıs eyleminde yansıyan politik ve moral kazanımları etkisizleştirilmek isteniyor. Devrimci kitle hareketinin daha henüz ivme kazanıyorken önü kesilmek isteniyor. Fakat gelinen aşamada bu artık eskisi kadar kolay olmayacak. Önderlikten kaynaklanan açık yapısal zaaflarına rağmen kamu çalışanlarının son eylemde gösterdikleri direnme kararlılığı bile bunu göstermeye yeter. Önden savrulan tehditlere papuç bırakılmamış, yedekte bekleyen asker takviyeli polis saldırısına karşı da kararlılıkla direnilmiştir. Eylemi engellemek için bini aşkın insanı gözaltına almak bir gücün değil bir aczin göstergesidir. Bunun nedeni gösterilen direnme kararlılığıdır. Bu direnme çizgisini geliştirmek bugünün en acil, en canalıcı görevidir.

Zindanlarda direniş halen ölümler pahasına sürüyor. Devrimci örgütler ardı arkası kesilmeyen operasyonlara rağmen etkin siyasal faaliyetten geri durmuyor. Devrimci basın mevzilerini kararlılıkla savunuyor. Nispeten ılımlı bir yapıya sahip kamu çalışanları bile tehditlere aldırmayarak eylem kararları uyguluyor ve polis saldırısına militanca direniyor. Binlerce deri işçisi faşist terörü lanetlemek ve zindan direnişlerini desteklemek için politik grev başlatıyorlar. Tüm bunlar 1 Mayıs eylemi üzerinden yansıyan politik ve moral kazanımları koruma kararlılığını ortaya koyuyor.

Devrimci güçler etkin bir güç ve eylem birliğinin amaca en uygun pratik adımlarını bir an önce atarak kitlelerin direncini ve mücadele isteğini yeni boyutlara çıkarmalıdırlar. Faşist sermaye iktidarının devrimci kitle hareketini henüz filiz halindeyken boğmaya yönelik güncel hesapları ancak böylece boşa çıkarılabilir.

EKİM

Faşizmin imha operasyonuna karşı

Zindan direnişlerine destek!

12 Eylül'den bu yana süren ve katliam boyutlarına varan saldırılara rağmen, devlet cezaevlerine yönelik ezme ve teslim alma politikalarında başarılı olamadı. Devrimci tutsaklar kararlı mücadeleleriyle zindanlarda devrimci direniş çizgisini egemen kıldılar. En iğrenç, en insanlık dışı, en akılamaz saldırılara rağmen, siyasal kimliklerinden ve devrimci inançlarından ödün vermediler. Saldırıları dişe diş bir mücadele ile her seferinde püskürtmeyi başardılar. Bu kararlı mücadeleler sayesinde zindanlar devrimci direniş mevzileri, devrimcileri eğiten birer mücadele okulları haline getirildi.

Faşist sermaye devleti bugün zindanlara yönelik çok daha kapsamlı bir saldırıyı girişmiş bulunmaktadır. Devrimci tutsaklara yönelik bir imha operasyonu ile bu kez sonuç almayı planlamaktadır.

Düzenin derinleşen krizi, onun katliamcı yüzünü çok daha açık bir biçimde sergilemesine yolaçmaktadır. Siyasal planda üretebildiği yalnızca şiddet politikaları olmaktadır. Baskı ve terör bütün toplum yaşamının bir parçası haline getirilmeye çalışılmaktadır. Hükümet krizleri yaşanmakta, hükümetler değişmekte, fakat terör politikaları sorunsuz bir biçimde uygulanmaktadır. Kimi sermaye sözcüleri tarafından bile teslim edilen bu gerçek, yasama ve icra organının doğrudan MGK olmasıyla bağlantılıdır. Dolayısıyla bugünkü hükümetin istifa etmiş olması, devletin zindanlara yönelik politikasının uygulanmasında da hiçbir değişikliğe yolaçmayacaktır. MGK'nın zindan politikası tüm kapsamıyla hayata geçirilmeye çalışılacaktır.

Zindanlara yönelik saldırı hazırlıkları uzun bir dönemdir bizzat MGK toplantılarında yapılmaktaydı. Saldırı emri de bizzat MGK tarafından verildi. Buca ve Ümraniye Cezaevlerinde girişilen ilk saldırılar kararlı bir direnişle püskürtüldü. Diğer cezaevlerinde başlatılan kitlesel açlık grevleri ve toplum genelindeki tepkiler nedeniyle devlet zindan politikasında geri adım atmak zorunda kaldı. Ancak bu, daha azgın bir saldırının hazırlıklarını yapmak üzere atılmış bir geri adımdı. Nitekim, M. Ağar gibi işkenceci bir kont-gerilla şefi adalet bakanlığı koltuğuna oturtularak, siyanürle tutsakların işini bitirmekten sözeden bir katil cezaevleri müdürlüğüne atanarak, daha kapsamlı bir saldırının ön hazırlıkları yapıldı. Bu arada, devrimci tutsaklara yönelik imha politikasının başarılı bir biçimde hayata geçirilebilmesi için saldırılara meşru bir zemin yaratmak doğrultusunda da etkin bir çaba içine girildi. Kirli savaş medyası bu işi büyük bir başarıyla yerine getirdi. Devrimci tutsakları açık saldırı hedefi haline getiren yazı dizileri ve televizyon programları hazırlanarak, girişilecek saldırıları kamuoyu nezdinde meşrulaştırmak doğrultusunda üzerine düşeni layıkıyla yerine getirdi.

Bu düzen ne denli çürümüş ve kokuşmuş olduğunu, en çıplak bir biçimde zindanlara yönelik politikalarıyla ortaya koymaktadır. Dört duvar arasında kapattığı devrimci tutsakların yalnızca siyasal kimliklerine değil insanlık onurlarına da yönelmektedir. Tecrit ederek, sosyal ve siyasal yaşamdan tümüyle koparark, askeri disiplini dayatarak, devrimci tutsakların iradelerini zayıflatmayı, böylece teslim almayı hedeflemektedir. Bunu başarabilmek için de katliamlara girişmekten çekinmeyeceğini açıkça ilan etmektedir.

Bugün devletin baskı ve terör politikaları toplumun tüm kesimlerine yönelmektedir. Fakat devrimci tutsaklara yönelen terör, en aşağılık, en insanlık dışı boyutlar kazanmaktadır. Düzen iğrenç yüzünü özellikle zindanlara yönelik saldırılarında ortaya koymaktadır. Devreye sokulan 7 ve 9 Mayıs tarihli genelgelerle, zindanlarda şehitler verilerek elde edilen kazanımlar birer birer gaspedilmeye çalışılmaktadır. Tabutluklar devreye sokulmakta, askeri disiplin dayatmalarını uymayan tutsaklar tecrit edilerek hücrelere atılmakta, pişmanlık yasası gündeme getirilerek

itirafçılaştırma dayatılmakta, tutuklu yakınlarına saldırılar yoğunlaştırılmaktadır. Hasta tutsaklar tedavileri engellenerek ölüme terkedilmektedir. Açlık grevinin 40. günündeki devrimcilere bile vahşice saldırılmaktadır.

Düzen devrimci tutsakları birbirinden yalıtarak, siyasal yaşamla bağını en aza indirerek, küçük gruplar halinde değişik cezaevlerine sürerek kitlesel direnişleri kırabilmenin hesabını yapmaktadır. Devrimci tutsaklar ise Türkiye geneline yayılan süreli ve süresiz açlık grevleri ile bu seferki saldırıları da kararlı bir direnişle karşılayacaklarını, dayatmalara boyun eğmeyeceklerini açıkça ilan etmektedirler. İmha ve tecrit politikalarıyla sonuç almayı hedefleyen diktatörlük bir kez daha güçlü bir direniş duvarına çarpacaktır. Devrimci tutsaklar bugüne kadar bedeller ödeyerek kazandıkları mevzileri bedeller ödeyerek koruma kararlılığındadırlar.

Devrimciler ve komünistler zindanlardan yükselen bu onurlu mücadeleyi güçlü bir biçimde sahiplenmek, her yol ve yöntemle kitlesel destek örgütlemek görev ve sorumluluğuyla yüzyüzedirler. Bu mücadeleye destek sunmak genellikle tutsak yakınlarının ve bir takım kitle örgütlerinin harekete geçirilmesi olarak anlaşılmaktadır. Kuşkusuz bu önemlidir. Fakat çok daha önemlisi, geniş işçi ve emekçi kitleler içinde etkin bir faaliyet yürütmek, saldırılara karşı duyarlılık oluşturabilmektir.

Komünistler, gündelik politik çalışmalarında zindanlara yönelik imha saldırısını etkin bir siyasal teşhirin konusu haline getirmelidirler. Ancak saldırılara karşı duyarlılık, yalnızca zindan terörünün kendi içinde teşhir edilmesiyle başarılamaz. Devrimci tutsaklara yönelik imha politikaları faaliyetimizin öncelikli bir konusu olmakla kalmamalı, bu teşhir gündelik politik çalışmamıza sindirilmiş bir tarzda yapılabilmelidir. Faşist sermaye rejiminin devrimci tutsaklara yönelen imha saldırısı ile işçi sınıfı ve emekçi kitlelere yönelen iktisadi ve politik saldırılar arasındaki ilişkiyi bütün açıklığı ile anlatabilmeliyiz. Devletin toplum genelindeki baskı ve terör politikalarını daha rahat uygulayabilmek için öncelikle devrimci öncü güçlere yöneldiği gerçeğini somut bir teşhir faaliyeti ile ortaya koyabilmeliyiz. Ancak bunu başarabildiğimiz ölçüde emekçi kitleleri devrimci tutsaklara yönelik saldırılara karşı duyarlı hale getirebilir ve harekete geçirebiliriz.

Tabutluk uygulamaları ve her türlü saldırı karşısında şimdi daha güçlüyüz

... '96 1 Mayıs'ıyla da ortaya çıkmıştır ki, faşizm devrimci güçlerin gelişimini görmüş ve tüm sınıf ve tabakalardan emekçilere karşı daha boyutlu ve dizginsiz bir saldırıyı hayata geçirmeye başlamıştır. Teslim alınamayan emekçiler ve devrimciler zindanlara doldurularak değişik biçimlerde teslim alınmak istenmektedir. Faşizm bilmelidir ki, hangi yola başvurursa başvursun, emekçi halkımızı da devrimci tutsakları da teslim alamayacaktır.

Bugün biz devrimci tutsaklar faşizmin karşısında **Cezaevleri Merkezi Koordinasyonu**'yla dikiliyor, tüm saldırı ve uygulamaları bir kez daha işlemez kılarak boşa çıkartacağımızı ilan ediyoruz. Ve bir kez daha diyoruz ki; BİZ KAZANACAĞIZ...

Cezaevleri Merkezi Koordinasyonu birden bire oluşmuş bir örgütlenme değildir. Bir direniş ve mücadele birlikteliği üzerinde yükselmiştir. 1995 yılı Eylül ayında Buca Cezaevi'nde üç devrimci tutsağın şehit düşmesi, onlarcasının yaralanmasıyla sonuçlanan katliama, yeni açılmış olan Ümraniye Cezaevi'ndeki tutsaklara dayatılan teslimiyet politikalarına cevap vermek ve tek tek cezaevlerinde demokratik hak kazanımları elde etmek için Süresiz Açlık Grevi temelinde örgütlenen Genel Direniş hem politik hem de demokratik anlamda önemli kazanımlarla sonuçlanmıştır. ...

4 Ocak 1996'da gerçekleştirilen Ümraniye Cezaevi katliamında tutsaklık cephesinden gösterilen tepki Genel Direnişi aşan ve kendi içinde bir merkeziliği taşıyan niteliğe sahip olmuştur. 14 ayrı örgütün, bulundukları tüm cezaevlerinde aynı anda yaşama geçirdikleri rehin alma, barikat kurma, işgal ve sayım vermeme gibi eylemlerle düşmana meydan okunmuş, direniş daha üst bir noktaya sıçratılmıştır. ...

Cezaevleri Merkezi Koordinasyonu, egemenlerin her saldırısına, her politikasına karşı politikalar ve çözümler üreterek devrimci tutsak kitlesinin direnişinin, siyasi eylemliliğin birliğini ortaya çıkaracaktır. ...

Cezaevleri Merkezi Koordinasyonu
14 Mayıs 1996

Sermayenin SSK saldırısını püskürtelim!

Burjuvazinin son yıllarda işçi sınıfına dönük dolaysız ve en etkili saldırılarından biri de özelleştirme saldırısıdır. İdeolojik ve politik mahiyette olan bu saldırı, yalnızca iktisadi alanla sınırlı değildir. Tüm temel sosyal kazanımlar da bu saldırının hedefi durumundadır. Eğitim, sağlık, sigorta, emeklilik ve belediye hizmetleri gibi tüm sosyal hizmetler sermayenin aşırı kâr hırsına açılmaktadır. Bu hizmetlerin işçi ve emekçiler için bundan böyle ancak para karşılığında satın alınabilecek metalar haline getirilmesi amaçlanmaktadır.

Özelleştirme saldırısının günümüzdeki boy hedeflerinden biri de bir sosyal hizmet kurumu olan SSK'dır. İMF ve Dünya Bankası'nın İLO aracılığıyla hazırlattığı SSK raporu yılın başında açıklandı. Rapor Türkiye'deki sosyal güvenlik sisteminin krizde olduğunu öne sürüyordu. Krize çözüm olarak da bu alanda zaten çok sınırlı olan kazanımların ortadan kaldırılmasını öngörüyordu. Emperyalist finans kuruluşlarının bu istemi şimdilerde sermayenin saldırı planları içinde ön sırayı tutuyor. Tasfiye edilmek istenen yalnızca SSK da değildir. Yanısıra Emekli Sandığı ve Bağ-Kur da tasfiye planı içindedir.

Sermayenin saldırısı dünya ölçeğindedir

Dünya kapitalizmi 20 yılı aşkın bir süredir genel bir durgunlukta ifadesini bulan bir bunalımı yaşamaktadır. Bunalımın ağır ve yıkıcı tüm sonuçları, belirli mekanizmalarla ve sürekli olarak kapitalist metropollerden geri ve bağımlı ülkelere aktarıldı. '90'lı yıllarda bu politikaya yeni bir ivme kazandırıldı. Bunu kolaylaştıran ve hızlandıran temel etkenlerden biri Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'daki gelişmeler oldu. Emperyalist burjuvazi Doğu Bloku'nun çözülüşü ve dağılmasında ifadesini bulan gelişmeleri sosyalizmin ve devrimci sınıf mücadelelerinin sonu olarak ilan etti. Bunu işçi sınıfı ve emekçi kitleleri demoralize etmenin ve onların saflarında bir çaresizlik duygusu yaratmanın vesilesi olarak kullandı. Daha önemlisi, "sosyalizmin bittiği" şeklindeki propaganda saldırısı eşliğinde, emperyalist metropollerdeki işçi sınıfının onyılların mücadelesiyle kazandığı ve sosyalizmin bir alternatif basınç oluşturduğu koşullarda dokunmaya cesaret edemediği ekonomik, sosyal ve siyasal kazanımlara karşı saldırıya geçti. Bu amaçla her ülkede değişik adlarla anılan "reform planları"nı devreye soktu.

Sözkonusu ekonomik, sosyal ve siyasal kazanımların hemen tümü dünya ölçüsündeki devrimci sınıf mücadelelerinin ve sosyalizmin oluşturduğu alternatif basıncın yan ürünü reformlar biçiminde elde edilmişti. Burjuvazi, proleter ve emekçi kitlelerin devrime ve sosyalizme yönelmelerini engellemek, onları pasifize etmek amacı çerçevesinde bu tavizleri sindirmek zorunda kalmıştı. Bugün koşullar değiştiği için, sermaye dünya ölçüsünde saldırıya geçerek tüm bu kazanımları ortadan kaldırmak çabasındadır.

Belirtmek gerekir ki, burjuvazinin yeni bir hız ve kapsam kazanan bu saldırısının gerçek nedeni, hiç de basitçe geçmişte zorunlu kalarak verdiklerini, bu zorlayıcı etkenlerin ortadan kalkmasıyla bugün geri alması ya da geri almak istemesi değildir. Bu yalnızca burjuvazinin saldırılarına uygulama kolaylığı sağlamıştır.

Burjuvazinin genel saldırısının gerçek nedenlerinden ilki, yıllardır sürmekte olan bunalımın yükünü daha köklü tedbirlerle çalışan sınıflara yüklemek ve bunu ekonomide yeni yapılanmalarla birleştirmektir.

Saldırının ikinci nedeni ise, Doğu Bloku'nun çökmesiyle birlikte yeni güç odaklaşmalarının hızlanması ve bir bütün olarak emperyalist rekabetin yeni bir ivme kazanmasıdır. Bugün silahlanma, dünya ölçüsünde nüfuz alanları mücadeleleri ve nihayet ekonomik rekabette üstünlük sağlama çabası iyiden iyiye artmıştır. Bu ise

emperyalist burjuvaziyi, bunların faturasını gitgide daha geniş ölçüde kendi işçi sınıfına ve emekçilere ödetmeye zorlamıştır.

İşte, uluslararası burjuvazinin dünya çapındaki özelleştirme saldırısı, ideolojik, politik, iktisadi ve sosyal yönleriyle, bu genel saldırının en temel mekanizması durumundadır. Sosyal güvenlik kurumlarının tasfiyesi de bu genel özelleştirme saldırısının bir parçasıdır. Türkiye'de son iki yıldır özelleştirme saldırısına hız veren sermaye de, bugün buna SSK'nın tasfiyesi halkasını eklemek istemektedir.

Demagoji ve gerçek

SSK İkinci Dünya Savaşının hemen sonrasında (1945 yılında) kurulmuştur. Sermaye devletinin SSK'ya bugüne kadarki katkısı, kuruluşunda ayırdığı 300 bin lira ile 1995 yılında ödediği 20 trilyondur. Bunun ötesinde, SSK da dahil tüm sosyal güvenlik kuruluşlarının yegane sermayesi, işçi ve emekçilerden yapılan kesintiler olmuştur. Bu kuruluşlar işçi ücretlerinden ve memur maaşlarından düzenli olarak yapılan kesintiler sayesinde ayakta kalabilmişlerdir. Yani bu kuruluşların her türlü mali yükünü sırtlayan hep işçi ve emekçiler olmuştur. SSK ve benzeri kuruluşların fonları üzerinde işçi ve emekçilerin hiçbir denetimi yoktur. SSK devletin bürokratları tarafından yönetilmektedir.

Bu nedenledir ki, sermaye iktidarı fonları dilediğince kullanmış, bundan asıl yararlananlar ise kapitalistler olmuştur. SSK fonları ucuz kredi kaynağı olarak holdinglerin kasalarına akıtılmıştır. Buna karşılık bu holdingler, prim borçlarının faizlerini dahi hiçbir dönemde ödememişlerdir. Prim borçları her seferinde affedilmiştir. Yine SSK'nın tüm olanakları ve kaynakları ilaç tekellerine ve kapitalist sağlık kuruluşlarına peşkeş çekilmiştir.

Özetle, SSK ve benzeri sosyal güvenlik kurumlarının bugün düştüğü durumdan işçi ve emekçilerin hiçbir sorumluluğu yoktur. Onları bugünkü duruma sermaye sınıfı getirmiştir. SSK ve benzeri kuruluşlar her dönem siyasi iktidarların arpalığı olarak kullanılmış ve keyfi bir biçimde yağmalanmıştır. Bütün bu uygulamaların kaçınılmaz bir sonucu olarak da, SSK'yı bugün iflasın eşiğine bizzat sermaye iktidarları getirmişlerdir.

Burjuvazinin ilk hedefi SSK sağlık fonunun özelleştirilmesidir. Bu konuda belli bir mesafe de alınmıştır. Daha bugünden SSK gelirlerinin yarıya yakını ilaç tekelleri ve kapitalist sağlık kuruluşları arasında yağmalanmaktadır. Bugün sıra SSK hastahanelerinin özelleştirilmesine gelmiştir. Keza emeklilik sigortası fonu özel sigorta şirketlerine devredilmek, yani özelleştirilmek suretiyle yağmaya açılmak isteniyor. Emeklilik yaşının yükseltilmesiyle, yani "mezarda emeklilik" yasasıyla da, bu fondan yararlanan işçilerin sayısı ve yararlanma süresi iyice azaltılmak isteniyor.

Türkiye'de iş güvencesi ve işsizlik sigortası sisteminden ise işçiler ve emekçiler zaten tümüyle yoksundurlar.

Hain sendikacılar bir kez daha sermayenin hizmetinde

Burjuvazinin kural ve sınır tanımayan ve SSK'da somutlaşan yeni saldırılarına karşı sendika bürokratlarının aldığı tutum bir kez daha ibret vericidir. İşçi sınıfı ve emekçilerin sosyal yaşamında katlanılmaz bir yıkım anlamına gelen bu saldırıya karşı direnç oluşturmak, birleşik bir mücadele örgütlemek şöyle dursun, tüm sendika bürokratları açıkça sermaye yanlısı bir tutum içindedirler. Sosyal güvenlik kurumlarını tasfiye etme girişimlerine karşı yaptıkları açıklamalar içtenlikten yoksundur. Bu açıklamaların hiçbir pratik değeri yoktur. Pratik değeri olan herhangi ciddi bir karşı koyuş örgütlemeye de niyetli değildirler. Hayli cılız geçen son SSK Kurultayı da bunun somut bir göstergesi olmuştur.

Sendika bürokratları, özelleştirmelerin bugüne kadarki örneklerinde görüldüğü gibi, yalnızca sermaye sınıfının işini kolaylaştıran bir rol oynamaktadırlar. Tüm bu sermaye yanlısı tutumları yetmiyormuş gibi, işçiler ve emekçiler içinde bir güçsüzlük ve çaresizlik duygusunun oluşması için sinsi tutum ve çabalar içindedirler. Sınıf tabanından yükselmesi muhtemel gelişmelerin önüne geçmek için uğraşmaktadırlar.

İşçi sınıfı çaresiz değildir

Belçika'da '94 yılının Kasım ayı sonunda kamu emekçilerinin ülke çapında iş bırakması ve özelleştirmeye karşı 50 bin işçinin Brüksel sokaklarını işgal etmesi... İspanya'da "sosyal güvence"leri hedefleyen reform planlarına karşı tersane ve maden işçilerinin başlattığı eylemler... İngiltere'de özelleştirmelere karşı bankacılık, eğitim, sağlık ve posta hizmetleri sektörlerinde başlayan sokak eylemleri... İtalya'da emeklilik sistemini yok etmeye yönelik plana karşı bir milyonunun üzerinde işçinin sokaklara dökülmesi... Ve nihayet '95 yılının son aylarında Fransa'yı sarsan ve "Jupe Plam"nın geri çekilmesini sağlayan işçi, emekçi ve gençlik eylemleri... Emperyalist tekellerin heveslerini kursaklarında bırakan oldukça umut ve cesaret verici bu gelişmeler, işçi sınıfımız için esin kaynağı olmalıdır. Bütün bunların devrimci bir önderlik ve koordinasyondan yoksunluk koşullarında gerçekleşmesi dikkate değerdir.

Halihazırda devrimci bir önderlikle buluşamamış olsa da, Türkiye işçi sınıfı da sermayenin saldırılarına, özelde de SSK'nın özelleştirilmesine karşı benzer bir barikat oluşturma potansiyeline sahiptir.

İlkin, işçi sınıfı özellikle son iki yıldır pek çok özelleştirme uygulaması ile yüzyüze gelmiştir. Bu un tensikat, sendikasızlaştırma, taşeron uygulamaları vb. biçimdeki sonuçlarını yaşamıştır. Dolayısıyla işçiler özelleştirmenin kapsamı ve sonuçları konusunda az-çok bir açıklığa sahiptir.

İkinci olarak, özellikle özelleştirme uygulamaları ile yüzyüze gelen işçiler, çoğu durumda bu saldırıya karşı sessiz kalmamışlardır. Pek çok mevzi direniş gerçekleştirmişlerdir. İşçiler bugün düne göre daha deneyimlidirler.

İşçi sınıfı yalnızca mevzi direnişler de ortaya koymamıştır. '95 yılı içinde yüzbinlerce işçinin katıldığı geniş çaplı grev ve eylemler gerçekleştirmişlerdir. '94 yılı sonunda gündeme getirilen "mezarda emeklilik yasası"na karşı onbinlerce işçinin katıldığı eylemler sonucunda, hükümet sözkonusu planı geri çekmek zorunda kalmıştır.

Üçüncüsü, işçi sınıfı içinde bugün genelde özelleştirmeye, özelde de SSK ve mezarda emeklilik yasasına karşı yaygın ve yoğun bir hoşnutsuzluk vardır. İşçi hareketi birleşik bir mücadeleye aktarılabilecek güçlü direnme damarlarına ve isteğine sahiptir.

Dördüncüsü, başta eğitim, sağlık, haberleşme gibi sektörlerdekiler olmak üzere, kamu emekçileri de bir çok kez özelleştirme saldırısına karşı ve ekonomik-demokratik hakları için ayağa kalkmışlardır. İş bırakarak yüzbinlerin katıldığı eylemler gerçekleştirmişlerdir. Bunun en son örneği ise 14-18 Nisan'daki onbinlerce kamu emekçisinin gerçekleştirdiği kitlesel gösteriler ve iş bırakma eylemleridir.

SSK, Emekli Sandığı ve Bağ-Kur'un tasfiyesinden etkilenecek tüm emekçiler, sosyal yardıma muhtaç tüm kesimler, sosyal hizmet kurumlarına yönelen saldırıya karşı mücadelenin güçleridirler. Demek oluyor ki sosyal alanda kazanılmış hakların gaspedilmesine karşı mücadelenin toplumsal tabanı hayli geniştir.

Bunların tümü birden işçi ve emekçilerin mücadeleler sonucu kazandıkları sosyal hakları için kitlesel ve birleşik bir mücadeleye çekilmesinin olanaklı olduğunun göstergesidir.

Herşey işçi sınıfının büyük mücadele enerjisini ve kapasitesini açığa çıkarmaya bağlıdır. Burjuvazi hiç vakit harcamıyor. Bir süredir yoğun ve etkin bir özelleştirme kampanyası yürütüyor. Bunun için toprağı hazırlıyor. Özelleştirme çerçevesinde yürüttüğü kampanyada en önemli yeri işgal eden kuruluşlardan biri de SSK'dır. Tam da bu nedenle komünistler, vakit geçirmeksizin genelde özelleştirmeye, özelde de SSK'nın özelleştirilmesine karşı etkin bir karşı kampanya örgütlemelidirler.

Propaganda ve ajitasyon faaliyetimiz burjuvazinin SSK'yı tasfiye planının gerçek nedenlerini olgulara dayalı olarak etkin bir biçimde ortaya koymalıdır. Bu, tam bir gerçekleri açıklama kampanyası olmalıdır. Sigortalı olmayan işçilerin tümünün sigorta kapsamına alınması yönünde ajitasyon yapılmalıdır. Emekli Sandığı ve Bağ-Kur'un tasfiyesi de gündemde olduğuna göre, propaganda-ajitasyon faaliyetimiz bu kurumların kapsamı içine giren emekçilere ve emeklilere doğru genişletilmelidir. Yalnızca SSK'nın özelleştirilmesine karşı mücadele ile sınırlı

(Devamı s.9'da)

İşçi sınıfına saldırının yeni bir biçimi

Kalite kontrol çemberleri

Burjuvazinin sınıfa saldırısı kesintisiz olarak sürüyor. Özelleştirme, işsizlik, taşeronlaştırma ve sendikaları tasfiye süreci bütün hızıyla devam ediyor. Yeni bir saldırı da, Sabancıların (ve diğer tekellerin) uygulamaya pek hevesli göründükleri Kalite Kontrol Çemberleri (KKÇ) ya da diğer adıyla japon tipi sendikacılıktır. Burjuva medya bu konuyu, "işçilerin üretimin planlanmasına katılımı", "kalite ve verimliliğin artışına bağlı yüksek ücret", "öneri, tartışma, ödüllendirme", vb. saptırmalarla, çoktandır gündemine almıştır.

Amaç bellidir: Sermayenin çıkarını tüm ülkelerin ve işçilerin çıkarıymış gibi göstermektir. İşçilerin bilincini bulandırıp çarpıtmayı hedefleyen bu kampanyanın son örneklerinden birisi de, BOSSA'larda Sabancılar tarafından Ocak ayında asılan pankartlar olmuştur. Şimdi bu pankartlarda yazılanları ve anlamlarını görelim.

"Avrupa ile bütünleşme önce zihinlerde başlar"!

Bizden beklenen iki alanda zihin değiştirmektir. İlki, emperyalizmin "Yeni Dünya Düzeni"nin gerici felsefesi olan "globalizm"e uygun olarak "üretimin evrenselleştiği, sınırların ortadan kalktığı, ulusal devletin gereksizleştiği, karşılıklı bağımlılık döneminin yaşandığı"dır. Bunlara göre, "çağdaşlık ve ilericilik" ülkeyi emperyalizme sınırsız açmaktır! Bu, "Avrupa ile bütünleşme"dir. Emperyalizme, Gümrük Birliği'ne karşı çıkmak ise, düpedüz gericiliktir! İkincisi, sınıf savaşımının ve bağımsız sınıf örgütlenmesinin "modası geçmiştir". "Tarihin sonu"na gelmiş bulunuyoruz. Kapitalizm insanlığın ulaştığı "en ileri" uygarlık düzeyidir. Daha ötesi yoktur.

"Gümrük Birliği Avrupa ile boy ölçüşmektir"!

İleri bilgi ve teknoloji üretimine, ucuz ve kaliteli mal üretimi gibi üstünlüklere sahip olmayan, tersine emperyalizme bağımlı olan Türkiye kapitalizminin Avrupa'yla boy ölçüşemeyeceği açık bir gerçektir İşin bilimsel yanını bırakıp "boy ölçüşme" üzerine kahramanlık taslamak, olsa olsa işçilerin geri bilinçleri üzerinden milliyetçi duygularını okşamak amacı taşıyabilir.

Türkiye gibi geri ve bağımlı ekonomik yapılarda "Avrupa ile boy ölçüşme"nin, yalnızca ve yalnızca ucuz işgücü sayesinde başarılabileceği açık gerçeğinin üstünü örtmeye hizmet etmektedir.

"Kalite+Verimlilik= Dünya ile rekabet"!

Ölçü bir kere kaçırıldı mı, nereye varacağı önden kestirilemez. Dünya ticaretinde önemsiz bir yeri olan, ithalatı her zaman ihracatını aşan Türkiye gibi bağımlı bir ülkenin dünya ile rekabet etmesi hayalden ibarettir.

Türkiye'nin Güney Kore gibi bölgesel bir ekonomik güç olma çabası çoktan boşa çıkmıştır. Orta Asya ve Kafkasya petrollerinde yaşanan hayal kırıklığı, Güney Kürdistan'da Musul ve Kerkük petrolleriyle ilgili başarısızlıklar, Kıbrıs'ta Gümrük Birliği'ne girişin bedeli olarak atmaya hazırlandıkları geri adımlar, Körfez Savaşında ve Somali işgalinde boş çıkan umutlar, Bosna-Hersek ve Çeçenistan olaylarında dış politika yetmezliği vb., bütün göstergeler, bu hayallerin gerçekleştirilmesinin ne denli olanaksız olduğunu göstermiştir. Son olarak Kürdistan, Suriye ve Irak'a karşı geliştirilen "su silahı" (GAP projesi) da daha bugünden aşınmıştır.

Öte yandan, devlet bütçesinin önemli bir bölümünü yutan kirli özel savaş ve 1996'da ödenecek 10.4 milyar borç bile tek başına bunu olanaksız kılmaktadır. İşçilerden istenen "kalite+ verimlilik" ile amaçlanan, işçilerin ucuz işgücünün yanısıra daha yoğun bir biçimde nasıl sömürülebileceğidir. Bu sayede artırılacak kârlar ise, tekellerin kasalarına ve kirli savaşa aktarılacaktır.

"Kalite sohbetlerine önerilerle katılın"!

Kaliteyi yükseltmek sorunu olan sermaye, işçileri gruplara bölerek toplantıya çağırmayı ve önerilerini almayı hedeflemektedir. Böylece KKÇ'nin ilk önemli sonucuyla karşılaşıyoruz. Bugüne kadar işçilerin kol gücünü sömüren sermaye, bundan böyle kafa gücünü de sömürmek istemektedir. Kapitalizm işçilerin sadece zamanını, enerjisini değil, artık beyinlerini de istemektedirler. "Acaba işçiler kendilerini daha çok sömürmemiz için bize ne kadar akıl verebilirler ?" Mesele bundan ibarettir.

"Kalite+verimlilik önerileriniz ödüllendirilecektir"!

Bu da ikinci önemli sonuca işaret etmektedir. İşçiler gruplara bölünüp rekabete sokulacaktır. Ödül mekanizması, sınıfı bölüp parçalamanın yeni bir mekanizması olacaktır.

"Hedef sıfır hata"!

Hata yapmayan işçilere sahip çıkılırken, yapanların cezalandırılması, işten atılması sözkonusu olacaktır. Böylelikle iş güvencesi ortadan kalkmış oluyor.

Öte yandan burjuvazinin işçi sınıfının örgütlenmesini, eylem yapıp hak aramasını da "hata" olarak değerlendirerek gerekeni yapacağından kuşku duyulmamalıdır.

Ne yapmalıyız ?

Kalite Kontrol Çemberleri işçi sınıfına yönelmiş yeni bir saldırıdır. Sermayenin baskı ve sömürüsünün aldığı yeni bir biçimidir. Bu saldırının amacı işçi sınıfını örgütsüzleştirmektir. KKÇ, "böl, parçala ve yönet" taktiğinin sınıfa dönük yeni bir uygulamasıdır. Bu nedenle, bu uygulama açık ve net bir tutumla reddedilmelidir. KKÇ toplantılarına katılmamalı, sermayenin sömürü düzeninin akıl hocalığını yapmamalıyız. İşyerlerimizde, sendikalarımızda bu uygulama ile ilgili tartışmalar açmalı, bu saldırının amacını ortaya koymalıyız.

Emeğimizin ve yaratıcılığımızın karşılığını ancak "herkesten yeteneğine göre, herkese emeği kadar" ilkesinin geçerli olduğu ve proleteryanın iktidarda olduğu sosyalizmde alabileceğiz. Bizi ücretli köleler olarak kullanan kapitalizmi yıkmak ve sosyalizmi kurmak tarihsel görevini gerçekleştirmek için, sınıfın devrimci partisini yaratma mücadelesine omuz vermeliyiz!

Sermayenin SSK saldırısını ...

(Baştarafı s.7'de)

kalınmamalı, genel olarak özelleştirmeye karşı birleşik bir mücadelenin örgütlenip yükseltilmesini hedeflemelidir. Mücadele mevcut hakları korumakla sınırlandırılmamalı, tersine yeni hakların kazanılması doğrultusunda genişletilmelidir.

SSK'nın özelleştirilmesine karşı yürütülecek mücadele, somut bir takım istemler de ileri sürülerek yürütülebilmelidir. Örneğin;

- İşçilerin fonlar üzerindeki tam kontrolü sağlanmalıdır.
- Kuruma işçi katkıları dondurulmalıdır. Ödenmemiş prim faizleri de dahil SSK'nın tüm borçları devlet ve işverenler tarafından ödenmelidir.
- SSK'nın özelleştirilmesine hayır! Yeni bir SSK yasası çıkarılmalıdır. Kapsam dışı-sigortasız tüm işçiler de sosyal sigorta hakkından yararlandırılmalıdır.
- Sigortalılık yalnızca işçinin kendisini değil tüm ailesini de kapsamalıdır.
- İş güvencesi-işsizlik sigortası yasası çıkartılmalıdır.

Tüm işçi ve emekçiler için başta parasız sağlık hizmetleri olmak üzere tam ve gerçek bir sosyal güvenlik sistemi, ancak ve ancak sosyalizme mümkündür. Bir başka ifadeyle, bu, sosyal hizmet kurumlarının kamu (devlet) ya da özel mülkiyet durumuna son verilip işçi sınıfının denetiminde toplumsal bir mülkiyete dönüştürülmesi koşullarında mümkündür. Bu nedenle, yukarıdaki istemler için mücadele, burjuvazinin sınıf egemenliğine karşı ve sosyalizm için mücadele perspektifi içinde, bu temel hedefe bağlı olarak ele alınmalıdır. Faaliyetimiz, kapitalizmde sosyal güvenlik sisteminin gerçek niteliğinin teşhiri temelinde yürütülmelidir.

1 Mayıs dersleri

'96 1 Mayıs'ma, kitleselliği, coşkusu, militanlığı ve çatışmalarda sergilenen mücadele azmiyle, devrimci hareket damgasını vurmuştur. Alan devrimci bir ruh egemen olmuştur. Sendika bürokratlarının 1 Mayıs'ı ruhsuz ve içeriksiz bir "bayram"a, reformist solun ise sol bir karnavala dönüştürme hevesleri boşa çıkarılmıştır. Alanlar, özgürlük, devrim ve sosyalizm özlemlerini ifade eden şiarlarla yankılanmıştır. '96 1 Mayıs'ı, sosyalizmin üzerinde yaşadığımız topraklarda ezilen sınıflar için bir umut kaynağı olduğunu bir kez daha göstermiştir.

Bu nedenledir ki, 96 1 Mayıs'ı derin bir sarsıntı yaratmıştır. Kitlelerin devrimci uyanışı düzen cephesinde büyük bir ürküntü yaratırken, bol hareket cephesinde de gerçek bir turnosol işlevi görmüştür. Devrim-reform kutuplaşması ideolojik-politik-moral tüm alanlarda bütün açıklığı ile netleşmiştir. 1 Mayıs'ta gelişen olaylar karşısında alınan politik konum ve pratik tutum, gerçek siyasal kimliklerin aynası olmuştur.

Düzen cephesi 1 Mayıs'ın görkemi karşısında en doğal sınıf refleksleriyle hareket etmiştir. Devrimci örgütlere yönelik yalan ve tahrifata dayalı kapsamlı bir saldırı kampanyası örgütlemiştir. Düzen cephesi açısından bunda anlaşılmayacak bir yön yoktur. Ya kendisini emek cephesi saflarında tanımlayanların düzen cephesi ile aynı dilden konuşmaları nasıl anlaşılmalıdır? Açıktır ki bu, liberal reformist kimliğin doğal refleksleridir. Teori, program, politika üzerine soyut tartışmalarda az-çok maskelenebilen gerçek politik konum, sınıf mücadelesinin sert ve acımasız gerçekliği karşısında net bir biçimde sergilenmek durumunda kalınmaktadır.

Devletin provokasyonlarını, sol grupların maskeli, taşlı-sopalı donanımlarıyla devleti kışkırtmasına bağlamak, yaşanan olayları "vandalizm", "yıkıcılık", "çapulculuk" olarak değerlendirmek, reformist solun gerçek idelojik-politik misyonuna açıklık kazandırmıştır. Bu misyon ideolojik-politik alanda devrim kundakçılığıdır. '96 1 Mayıs'ı şahsında bu misyon, olayların gerçek toplumsal mahiyeti kararтılarak, ezilenleri harekete geçiren öfke ve devrimci enerji aşağılanarak sergilenmiştir. Dün bu misyonun temsilcisi Aydınlık güruhuydu. Bugün Aydınlık çizgisi, bu çizginin ideolojik-siyasal mantığı, devrimle köprüleri atanlara klavuzluk etmektedir. Aydınlık çizgisi artık, başta ÖDP ve EP olmak üzere Türkiye reformist soluna yol göstermektedir.

Devrimci yaklaşım, kitle hareketini yargılamak değil, ondan öğrenmektir. Yığınların hareketi yargılanamaz; yapısı tahlil edilir, dinamikleri saptanır, mahiyeti kavranır. Ve bu temel üzerinde onu devrimci bir doğrultuda geliştirmenin sorunları ele alınır. Devrimci eleştiri kitle hareketini yargılamayı değil, onu ileriye sıçratmayı, devrimci hedeflere yönlendirmeyi hareket noktası olarak alır. Hareketin ileriye dönük yapıcı, geriye dönük yıkıcı özellikleri ancak bu temelde kavranabilir ve devrimci bir müdahalenin konusu yapılabilir.

***

Siyasal sınıf mücadelesi alanında ve kitle hareketinin seyrinde her evre, kendini ayıredici olgularla karakterize eder. '96 1 Mayıs'ında birbirini bütünleyen iki ayırdedici olgu vardır. Birincisi, devrim ve sosyalizm ideali kitleler içinde yeniden filiz vermeye ve devrimci hareket kitleler içinde yeşermeye başlamıştır. Kitle hareketinin militan ve politik bir yapı kazanmasının önündeki başlıca engellerden birisi, korku duvarları yıkılmaktadır. Bu olgu özgürlük ve devrim özlemiyle kopmaz bir bağ içindedir.

Kadıköy olayları yığınların devrimci enerjisinin her an yayından fırlayabileceğinin ve yayından fırladığında nasıl bir direnme gücü taşıdığının bir kanıtıdır. Çatışmalar ne kırılan camlara ne de kıyılan canlara indirgenebilir. Bu olgulardan ancak "fitilin ateşlenmesi" çerçevesinde söz edilebilir. Patlak veren olaylar, katlanılmayacak denli ağırlaşan sömürü ve zulme karşı ezilenlerin, "itilmiş kakılmışların" öke ve hıncının zincirinden boşalmasıdır. Olayların özü, toplumsal mahiyeti budur. Sermayenin politik temsilcilerinin olayları "isyan provası" olarak nitelemeleri boşuna değildir.

1 Mayıs direnişi, Gazi direnişi ile başlayan militan kitle hareketinin yeni bir halkasıdır. 1 Mayıs çatışmalarında Gazi barikatlarının devrimci ruhu, enerjisi, inisiyatifi kendini ortaya koymuştur. 1 Mayıs olaylarını karakterize eden "kör" ve "amaçsız" bir terör değil, devrimci direniş çizgisi olmuştur. Çatışmalar saatlerce sürmüş, Kadıköy bir barikat alanına dönüşmüştür. Çatışmalara damgasını vuran ruh, yığınların kahramanlık ve fedakarlık ruhudur. Asıl saptanması gereken bu temel olgudur. Kitleler kurşun yağmurunun üzerine taş ve sopalarla yürü-

müş, can bedeli bir direniş sergilemiştir. Ne düzenin cam-çerçeve üzerine inşa ettiği gerici dalganın, ne de sözümona "kitle çizgisi", "maceracılığa karşı mücadele" vb. adına reformist sol tarafından estirilen reformist rüzgarın gücü bu gerçeği değiştiremeyecektir.

***

Gerek olayların meydana gelmesinde ve gerekse de akışında, devrimci hareket açısından sorgulanması ve eleştirilmesi gereken boyutlar elbetteki vardır. Kadıköy olayları dinamik ve devrimci öğeleriyle olduğu gibi, yıkıcı ve bozucu öğeleriyle de önemli deneyimler sunmaktadır. Kitle hareketinin militan bir yükseliş dönemine girilmekte olduğuna ilişkin tespitlerin yapıldığı koşullarda, kitlelerin politik eğitimi ve disiplini açısından, bu deneyimin irdelenmesi temel bir devrimci sorumluluktur. Kitle eylemlilikleri, kitlelerin eğitilmesinin, politik ve moral olarak donatılmasının önemli olanaklarını sunmaktadır. Öyleyse, kitleleri kendi eylemlilikleri içinde eğitmek, onların kendi eylemlerinden öğrenmelerini sağlamak gerekir.

Kadıköy'de gelişen olaylar, devrimci akımların militan enerjisini olduğu kadar kimi zaaf alanlarını da ortaya çıkarmıştır. Pratik planda kitle gösterilerinin güvenliği ve kitle eylemliliğinin disipline edilmesi noktalarında karşımıza çıkan sorun, ideolojik planda devrimci sınıf kültürü ve disiplini kapsamında ele alınmak durumundadır.

İlk olarak; "kürsü işgali" olayı, küçük-burjuva reklamcılığın ve grupçuluğun kötü bir örneği olmasının da ötesinde, sorumsuzca bir örneğidir. Mitingin coşku ve görkeminin doruğuna ulaştığı bir noktada, zamansız bir biçimde mitingin dağılmasına yolaçmıştır.

İkinci olarak; camları indirmek suretiyle gösteri alanını tam bir kargaşa içine itmek, bir başka sorumsuzluk örneğidir. Devletin daha sabahın ilk saatlerinden itibaren 1 Mayıs'ı provoke etmek için pusuya yatttığı, miting başlamadan ortalığı kan gölüne çevirdiği koşullarda, gösteri alanını kaos içine itmek, nesnel olarak devletin yeni bir provokasyonuna fırsat yaratmaktır. Provokasyona göz göre göre davetiye çıkarmaktır. Polis saldırılarına militanca direnilmiş olması, orta yerde duran sorumsuz davranışları mazur gösteremez. Bu sorunun siyasal zeminde sorgulanması görevinin üzerinden atlanamaz. Sözkonusu olan, bir grup eylemcinin korsan gösterisi değil, fakat onbinlerin politik kitle gösterisidir. Kollektif sorumluluğa uygun davranmak, gösterinin güvenliğini riske atan, disiplini bozan davranışlardan sakınmak büyük bir önem taşımaktadır.

Üçüncü olarak; çatışma esnasında gelişen bir takım olaylar (hedefsiz kırıp dökmeler, yakıp yıkmalar) devrimci kültür ve disiplin planındaki diğer zaaf alanlarına işaret etmektedir. Öfkesi ve kini boşalmış kitlenin devrimci enerjisini politik amaçlara uygun olarak doğru hedeflere yöneltmek gibi devrimci bir sorumluluk orta yerde duruyorken, kimi devrimci grupların yer yer "hedefsiz ve kör" bir tahribatçılığın önünü açmış olması sorgulanmak durumundadır. Şüphesiz ki bu tür olaylar en disiplinli kitle eylemlerinde bile yaşanmıştır ve yaşanacaktır. Ancak bu olgunun bizzat devrimci grupların bünyesinde yaşanmasını ve kitleler içinde yaygınlaşmasını engellemek için, kesin bir ideolojik tutum almak ve pratikte asla taviz vermemek gerekmektedir.

Siyasal mücadelenin temel bir boyutunun propaganda alanı olduğu asla unutulmamalıdır. Düzen devrimci 1 Mayıs'ın görkemini gölgelemek için yoğun bir karşı propaganda saldırısına girişebiliyorsa, bunda bu sorumsuz tutumların payı görülmelidir.

Siyasal sınıf mücadelesi alanında eylem ve disiplin kavramı politik bir içeriğe sahiptir. Devrimci eylem temel politik amaçlara uygun yapıcı bir gelişmenin önünü açmalıdır.Devrimci disiplin, kendisini buna uygun bilinçli ve örgütlü bir davranış çizgisinde cisimleştirebilmelidir. Devrimci şiddet, karşı-devrimin zor ve baskı aygıtlarına yönelmelidir. Zira amaç "kör" bir yıkıcılık değil, devrimci bir gelişmenin önünü açan bir "yıkıcılık"tır.

Karşımıza devrimci kültür ve disiplin planında çıkan bu sorun, gerçekte çok daha geniş bir kapsama sahiptir. Sorunun işçi sınıfının verili toplumsal-politik pozisyonuyla kopmaz bir bağı vardır. '96 1 Mayıs'ının görkemli tablosunda işçi sınıfı politik bir güç olarak yerini alamamıştır. Bu olgu, gelişen olaylarda işçi sınıfının devrimci sınıf kültürü ve disiplinine yabancı davranışlara açıklık getirmektedir. İşçi sınıfının devrimci politik temelde öncü ve yönlendirici damgasını taşımayan toplumsal-siyasal gelişmelere, diğer sınıf ve katmanların sosyal-kültürel özelliklerinin olumlu ve olumsuz yönleriyle izlerini vurması kaçınılmazdır

Sorunun çözücü halkası, bir kez daha işçi sınıfının kendi bağımsız politik konumuyla mücadele alanına çıkması, süreçlere damgasını vurmasıdır. Burada katedilecek her mesafe, aynı zamanda devrimci sınıf kültürü ve geleneğinin de adım adım örülmesi anlanına gelecektir

A. CENGİZ

Fabrika çalışması üzerine

Ekim'in 15 Şubat '95 tarihli 115. sayısında yayınlanan ve fabrika çalışmasının sorunlarını tartışan yazı, hareketimizin zorlanma noktalarını aşma çabasının bir ürünü olması bakımından anlamlı ve önemli bir çalışmaydı. Bunu pratik deneyimlere ilişkin bir dizi başka yazının izlemesi beklenirdi. Zira bu konuda somut deneyimlerin ve birikimlerin ortaya konulması kollektif bir gelişmenin önünü hızla açacaktır. Bu bilinçle, kendi somut deneyimlerim ve birikimim çerçevesinde, kendi önerilerimi sunmak ve bu arada sözkonusu yazıyı bazı yönleriyle değerlendirmek istiyorum. Sorunu ortaya koyarken, daha çok çalışmaya yeni başlayan bir birim sözkonusuymuş gibi davranacağım.

* Yerel birimler, sorumlu oldukları alanın stratejik, ekonomik ve sosyolojik verilerini toplamalıdırlar. Bunlar ışığında, sınıf hareketinin seyrini etkileme kapasitesi olan fabrikaları, temel örgütlenme birimleri olarak tespit etmelidirler. Seçilen fabrikaların ayrıntılı raporları hazırlanmalı ve bu çerçevede somut bir çalışma programı taslağı ortaya konulmalıdır. Mevcut güç ve imkanlarımızla hemen somut bir çalışmaya başlayamasak bile, ilk etapta propaganda malzemelerimiz buralara mutlaka taşınmalıdır.

* Mevcut güç ve imkanlarımız çerçevesinde, ilişkide bulunduğumuz fabrikalarda hızla somut örgütlenme çalışmasını başlatabiliriz. Fabrikanın raporunun hazırlanması ilk adım olmalıdır. Çalışma programı buna bağlı olarak hazırlanmalıdır. Bu tali hedefler bizlerin deneyim kazanmasını sağlayacak ve asıl hedefler için sıçrama tahtası işlevi görecektir. Ayrıca, mevcut ilişkilerimizin eğitilmesi ve sınanması için önemli imkanlar sağlayacak, ilişki ağımızı genişletecektir.

* Örgütlenme çalışması yaptığımız fabrikanın somut koşullarından bağımsız olarak, genel bir çalışma programı taslağı oluşturulabilir. Bunu biraz şematize etmek pahasına, somut çalışmanın belli evreleri üzerinden izah etmek istiyorum.

Fabrikayı ve işçileri tanıma ve uyandırma dönemi

Birlikte çalıştığımız işçilerin bilinç düzeylerini ölçmek, eğilimlerini ve zaaflarını tanımak ve gelişme kapasitelerini ortaya çıkarmak üzere bazı sorular formüle edebiliriz. Doğal sohbet ortamlarında, tartışma ve ikna çabalarına girmeksizin, daha çok dinleyici ve yönlendirici olarak, işçilerin tanınması daha doğru olacaktır. Bu iki nedenle gereklidir. Birincisi; dönüştürmeyi hedeflediğimiz nesneyi, onun özelliklerini tanımadan dönüştürme çabası, sadece olumlu rastlantıların biraraya gelmesiyle tesadüfi olarak başarılı olabilir. İşimizi tesadüfe bırakamayız. İkincisi ise; özellikle fabrikada yeni isek, işverenin ve adamlarının gözü bizim üzerimizde olacaktır. Aceleci ve amatör davranırsak, kısa sürede kendimizi dışarıda buluruz. Ayrıca, işçilerin güvenini kazanmak ve onlarla aynı kaderi paylaştığımızı kanıtlamak zorundayız.

Formüle edeceğimiz soruları dört temel başlık altında toplayabiliriz.

1) İşçi sınıfına karşı genel kapitalist saldırının somut biçimlerini (özelleştirme, tensikat, sendikasızlaştırma, taşeronlaştırma, sosyal harcamaların kısılması vb.) nasıl değerlendirdiklerini, nasıl algıladıklarını, burjuvazinin bu konudaki demagojilerinden ne düzeyde etkilendiklerini anlamamızı sağlayacak sorular. Örneğin: "Özelleştirme sonrasında işsizlik artınca, işçiler bundan nasıl etkilenir?", ya da "sağlıkta ve eğitimde özelleştirme sonrası durumumuz ne olacak?" Bu tür sorulara verdikleri yanıtlardan, yaptıkları değerlendirmelerden bir ilk fikir edinmek mümkündür. En azından, özelleştirme saldırısından doğrudan etkilenmeyeceğini sanarak duyarsız davrananlara, dolaylı olarak bu saldırının tüm sınıfı etkilediği mesajını iletmiş oluruz. Böylece bu soruna kafa yormak

gerektiğini hissettirecek ve giderek tutum almak zorunda olduğunu kavramasını kolaylaştırmış olacağız. Kapitalist saldırının her bir somut biçimi için bu tür soruları formüle etmek mümkündür.

2) Sınıfsal baskı ve sömürünün bir biçimi olan ulusal baskı ve sömürüyü, somut olarak, Kürt halkının Türk burjuvazisi tarafından ulusal baskı ve sömürü altında tutulmasını nasıl değerlendirdiğini açığa çıkaracak, burjuva şovenist propagandalardan nasıl etkilendiğini test etmemizi sağlayacak sorular. Örneğin: "Çeçen halkının verdiği savaşla Kürt halkının verdiği savaş aynı değil midir?" Ya da, "Sermaye devleti, sermayenin çıkarları doğrultusunda hem işçileri hem de Kürt halkını eziyor, sömürülmesini sağlıyor. Bu işten bizlerin ne çıkarı var?" vb.

Bugün işçi sınıfı, şovenist propagandanın etkisi nedeniyle pasif kalarak Kürt halkının baskı altına alınmasına seyirci kalıyor. Bu etkiyi parçalamak ve yerine devrimci enternasyonalist sınıf bilincini geliştirmek elbette bir süreç işidir. Ama bugünden bu doğrultuda adımlar atmak zorunludur. Eğer, burjuva şovenist propagandanın ikiyüzlü sömürgeci karakterini işçi sınıfına gösterebilirsek ve kendisinin sömürülmesiyle Kürt halkının ve diğer ezilen halkların sömürülmesi arasındaki ilişkiyi kurmasını sağlayabilirsek, bu şovenist etkiyi hızla parçalamak mümkün olacaktır.

3) Kapitalist düzenin toplumsal yaşamın her alanında ürettiği kötülük ve pisliklerinin, doğrudan insan sağlığını tehdit eden tahribatının nasıl algılandığı, işçilerin sistemin insanlık için en ideal model olduğu doğrultusundaki propagandadan ne ölçüde etkilendiğini test etmemizi sağlayacak sorular. Hava kirliliği, sulardaki kolera mikrobu, yoksulluk, işsizlik, intihar, cinayet, tecavüz, fuhuş, her türlü sapkınlık, uyuşturucu, mafya, yolsuzluklar, rüşvet ve daha pek çok sonuç... Bütün bu pisliklerin kapitalist sistemden kaynaklandığını kavramasını sağlayacak, bağlantı kurmasını kolaylaştıracak soruları kolaylıkla formüle edebiliriz.

4) Çalıştığı fabrikanın somut özgül sorunlarına karşı kanıksamayı kıracak sorular. Kötü yemekler, sağlıksız çalışma ortamı (kimyasal maddeler, toz, sıcaklık, gürültü, havasızlık, iş güvenliği vb.), fazla mesai, şef-usta baskısı, servis, ücret, sendika sorunları vb... İşçiler genelde bu sorunlara öfke duyup tepki gösterseler de, sonuçta bunu kabullenmiş bir ruh hali içindedirler. Keni sınıfsal güçlerinin ve misyonlarının bilincinde olamadıkları ve birbirlerine güvenmedikleri için somut bir adım atmaktan geri dururlar. Bu noktada işçilerin sabır ve çilekeşliğini anlamak çok önemlidir. Patlama noktasını beklerler. Ama güvendikleri bir önderlik altında gerçek çıkarlarını hızla kavrayıp bütün varlıklarıyla mücadele atılabilirler. Tarihsel olarak sık sık doğrulanmış bu gerçeği asla unutmamalıyız.

Fabrika içi sorunlar, muhbir ve işbirlikçileri açığa çıkarmak bakımından da önem taşır. Bizim bu konudaki sorularımız karşısında hemen heyecana kapılarak bu işe öncülük etmemizi talep edenler genelde muhbirlerdir. Bizi harekete geçmeye teşvik eder, ama attığımız ilk adımda ihbar edip ödül almayı düşünür. "Gücümüz yetmez, işçiler bizi desteklemez" türü gerekçe ve yakınmaları bu tür işçilerin ağzından duyamayız. Böylesi durumlarda çok dikkatli olmalı, işin öncülüğünü kendisinden talep etmeliyiz. Gerçekte böyle bir niyeti varsa, pratikte attığı adımları ve işçilerin buna tepkilerini gözleyebiliriz. Güvenilir biri ise, diğer işçiler etrafında toplanmaya başlayacaktır.

İçeriden yürüttüğümüz tanıma ve uyandırma faaliyetinin yanısıra, yerel ve merkezi propaganda malzemelerimizin dolaylı olarak da fabrikaya ulaşmasını sağlamalıyız. İçerdeki yoldaşımız, işçilerin tepkilerini gözlemeli, nasıl etkilendiklerini anlamaya çalışmalıdır. Yayınlarımızdaki fikirlerin tartışılmasını teşvik etmelidir. Fakat bu aşamada kimliğimizi açığa çıkarmamaya özen göstermeli, eleştirel değerlendirmeler yapmalıyız. Başlangıçta doğrudan sahiplenme hatasına düşmek çalışmamızı kesintiye uğratabilir. Fabrikayı içerden tam anlamıyla tanımak da bu dönemde gerçekleşir.

İşçileri ayrıştırma ve dönüştürme dönemi

Tanıma ve uyandırma döneminde elde ettiğimiz veriler ışığında, işçileri genel olarak; geri, ekonomist, reformist, devrimci ve komünist olarak gruplayabiliriz.

Geri işçiler: Genelde işçiliğe yeni başlamış, köyle ilişkileri süren işçilerdir. Feodal kişilik ve davranış özellikleri baskındır. İşçiliğin kendisi için geçici bir durum olduğunu düşünür, arkadaşlarını küçümser, yapılan işe değer vermez. Dinsel gericiliğin etkisindedir. Düzenin demagojilerinden kolayca etkilenir. "Güçlü ve kutsal olanın yönetmeye hakkı olduğu"nu söyler. Genelde işçi sınıfının, özelde kendisinin sorunlarına karşı duyarsız ve tepkisizdir. İşverenin doğal (nesnel) işbirlikçisidir, hainleşme potansiyeli taşır.

Ekonomist işçiler: Sendikal mücadele deneyimine sahiptirler. İşçilerin sadece "ücret" mücadelesi vermesi gerektiğini düşünür. "Ekmek davasında olduğunu, siyasetin kendi işi olmadığım" söyler. Kendi iktisadi sömürüsü ile kapitalist sınıf iktidarı arasındaki ilişkiyi göremez. Sendikal önderlik altında "ücret mücadelesi" için en ileri eylemlere hazırdır, katılabilir.

Reformist işçiler: İktidar sorununun farkındadır, sınıf olma bilincine sahiptir. İşçi sınıfının "partisinin" parlamenter yolla iktidara gelerek sorunları çözebileceği yanılsamasını taşır, bunu umar. Sosyal-demokrasiden beklentisi genelde tükenmiştir. Ama bunun nedeni bilinçli bir kavrayış değil, bu partilerin pratikte yıpranmasıdır. Sosyal-demokrasinin boşalttığı reformist alanı doldurmayı amaçlayan, devrimcilikten reformizme evrilen partilerin "doğal" tabanını oluştururlar. Burjuva demokrasisinden, düzenden beklenti içerisindedirler. Genelde Alevi kökenlidirler.

Devrimci işçiler: İşçi sınıfı ve emekçi halkların iktidarı zorla ele geçirmesi gerektiğini bilirler. İdeolojik olarak donanımlı olmasalar da, sınıf içgüdüleri ile, sınıf mücadelesi ve örgütlenmesi sorunlarını genel olarak kavrarlar. Fakat, bu mücadelede kendi önderlik misyonlarını ve görevlerini, işçi sınıfının taşıdığı devrimci potansiyeli bilimsel bir temelde henüz kavrayamamışlardır. Bu nedenle güvensiz ve iddiasız bir şekilde sendikal mücadele alanında kendilerini üretmeye çalışırlar. Dolayısıyla, bu alanın açmazlarını, çelişkilerini, zaaflarını taşırlar. Kapitalist sistemi bir bütün olarak kavramakta zorlandıkları için, düzenle tüm bağlarını koparmakta tereddütlü davranabilirler. Ama mücadelenin genel seyri içinde yükseliş dönemlerinde öne atılmakta tereddüt etmezler. İçinde bulunduğumuz dönemde Kürt devrimci işçilerinin ataklığı ve canlılığı buna örnektir. Devrimci örgütlerin taraftarlarıdırlar.

Sınıf bilinçli işçiler: Örgütlü mücadelede aktif olarak yer alırlar. Düzenle olan esas bağlarını koparmışlardır. Bağlı olduğu örgütün özelliklerine göre, çeşitli ideolojik yanılsamalar veya çelişkiler yaşayabilirler. Ama, doğru ve etkili bir müdahale ile kısa zamanda, partimizin fabrika hücresinin en yakın adayı olabilirler. Ne yazık ki komünist işçilerin sayısı çok azdır.

Sınıf mücadelesinin seyrine bağlı olarak, bu gruplar arasında yukarıdan aşağıya ve aşağıdan yukarı doğru kendiliğinden geçişler yaşanır. Komünistlerin öznel müdahalesi ile yukarıya doğru gelişme potansiyeli nesnel olarak vardır.

Bu gruplandırma sonucunda, her bir grup için ayrı bir dönüştürme programı geliştirmek gerekiyor. Kuşkusuz öncelik devrimci ve sınıf bilinçli işçilere verilmelidir. Ama çalıştığımız fabrikada böyle işçiler yoksa, diğerlerini dönüştürme çalışmasına tereddütsüz olarak başlamalıyız. Dönüştürme dönemi hem teorik (eğitim) hem de pratik (eylem) boyutları ile planlanmalıdır. Güvenilirliğinden asgari düzeyde emin olduğumuz işçileri bilinç durumlarına göre eğitim grupları olarak biraraya getirmeliyiz. Bu noktada yöntem olarak "ortak sorunlarımızı tartışıp çözümler geliştirme" önerisi ile hareket etmeliyiz. Yoksa "gelin sizi eğiteceğiz" ya da eğitmek istiyoruz türü yaklaşımlarla hiçbir işçiyi kazanamayız.

Özellikle, öncüleşme potansiyeli olan - girişken, dürüst, hakkını savunan- işçilerin evlerini öğrenmek ve "doğal" ortamlarına girmek gerekir Bu, fabrikadan atılmamız durumunda, çalışmanın kesintiye uğramasını önlemek için de gereklidir. Ayrıca sözkonusu işçileri daha iyi tanımamızı sağlar.

Dönüştürme döneminin pratik/eylem boyutu

Öncelikli olarak fabrikadaki herhangi bir somut sorunu çözüme kavuşturmak amacıyla, bir bütün olarak işçileri eyleme teşvik etmek ve eyleme önderlik girişimi olmalıdır. Eğer koşullar uygunsa, sendikalaşma çalışması

başlatılabilir veya işten atılmalara karşı direniş örgütlenebilir. Öncü potansiyelin açığa çıkmasını en iyi eylem sağlar. Eğitim sırasında olumlu gelişmeler gösteren işçilerin sınanması ve eğitimin sonuçlarının en sağlıklı tarzda gözlenmesi eylem sırasında gerçekleşir.

Bu dönemde, en geniş ama mutlaka güvenli bir tarzda yayınlarımızın elden dağıtımını yapmalıyız. Eski işçiler, genelde bu tür -yazılı- propaganda malzemesine alışkındırlar, yadırgamazlar. Ama özellikle onlara uygun bir tarzda yayınların güvenliğini sağlamalarını talep etmeliyiz. Çünkü illegalite konusunda ya ürkek davranıp geri durabilirler ya da çok gevşek davranabilirler. Bizden bağımsız olarak, diğer işçilere ulaştırmasını önlemeli ve olur olmaz yerde yayını kendisine verenin kimliğini açıklamaması konusunda uyarmalıyız. Özellikle devrimci işçiler bu tür şeyleri politik dedikodu malzemesi olarak kullanma eğiliminde olabilirler. Böylesi riskleri en aza indirecek yaratıcı yöntemlerle en fazla sayıda elden dağıtımı gerçekleştirmeliyiz. Propaganda malzemelerinin okunmasını, tartışılmasını sağlamak da bizim görevimiz. İşçileri okumaya teşvik edecek, motivasyon sağlayacak yöntemler geliştirebiliriz.

Örgütlenme dönemi

Fabrika hücremiz, işyerindeki en ileri, öncülük kapasitesi en yüksek işçileren oluşacaktır. Önceki süreçlerde bize yakınlaşan, asgari ölçüde sınayıp eğittiğimiz işçileri fabrika hücremizin adayları olarak görebiliriz. Tercihlerimizi fabrikanın, sınıf mücadelesinin ve hareketimizin ihtiyaçlarını gözeterek belirleyebiliriz. Fabrikanın farklı bölümlerinden temsilciler ile oluşturacağımız hücre, fabrikanın bütününe hitap etmemizi ve bütününü yönlendirmemizi sağlayacaktır. En ileri ve yetenekli işçileri, sınıf mücadelesinin seyrini belirleme kapasitesi olan, asıl hedeflerimize yönlendirip taşıyabiliriz. Diğer unsurlar ile, sözkonusu fabrikada hücremizi örgütleyip gelişmesini sağlayabiliriz. Hücrenin çevresinde eğitim grupları ve fabrika içi doğrudan dağıtımı sağlayacak bir ağ örgütlenmesi kurmalıyız. Artık işin en zor kısmı tamamlanmıştır. Bundan sonrası, yani işçi sınıfı ile bağların pekiştirilmesi, sınıf mücadelesinin sıcak günlerine hazırlanma daha kolay olacaktır.

Fabrikalarda, hücre temelinde örgütlenme görevinin zorunlu ve yakıcı önemi konusunda çok net olmak durumundayız. Bu konuda herhangi bir yalpalama, zorlanmalar karşısında ümitsizlik ya da yılgınlık türünden ML dışı yöntemlere hayat hakkı tanımıyoruz. Bu görevi başarabiliriz, başaracağız ve başarmak zorundayız.

Tartışmalı bazı sorunlar

Ekim'in 115. sayısında yayınlanan *"Fabrika Çalışmasının Sorunları"* başlıklı yazıya ilişkin olarak bazı noktalar üzerinde durmak istiyorum.

1. Yöntem açısından: Fabrika çalışmasının "teorik" ihtiyaçlarının kavranmasının kolay, pratikte buna uygun harekete geçmenin "zor" olduğu değerlendirmesi, bana göre teori-pratik arasındaki diyalektik ilişkiyi koparıyor. İkisi arasında mekanik ve kadroların öznel niyetleri, yetenekleri öne çıkaran bir yaklaşım ortaya konuyor. Sorunu, yani zorlanma noktalarını böyle formüle etmek ve kadrolarımızın "teorik" kavrayışa kolayca sahip olabileceğini varsaymak bizi yanlış değerlendirmelere götürebilir. Kavrayış sorununu teori/pratik diyalektik ilişkisini koparmadan ele almalıyız. Çünkü marksist-leninist teori bir dogma, bir kalıp değil yaşayan bir organizmadır. Sınıflar mücadelesinin sorun ve görevlerinden yani pratiğinden beslenir, ama aynı zamanda ona yön verir, bilimsel olarak tarihsel ve evrensel yasalarını ortaya çıkarır. Sınıf mücadelesinin tarihsel ve evrensel yasalarının "teorik" olarak önden kavranmasını belki "kolay" olarak tanımlayabiliriz. Ama fabrika çalışması sözkonusu olunca, bu alana ilişkin teori-pratik ayrımına ve "zor-kolay" tanımlamalarına gitmemek gerekiyor.

Kadrolarımızın, fabrika çalışmasında, genel olarak sınıf çalışmasında zorlanmasının nedenlerini daha geniş bir platformda ve somut pratikler ışığında tartışmak gerekiyor. Örneğin, bana göre en temel neden kadrolarımızın EKİM'e yabancılaşmasıdır. Bunun somut göstergesi yayınlarımıza karşı yabancılaşmadır. Yayınlarımızdan öğrenme ve yayınlarımıza

katkı süreçleri hakettiği ilgili görmüyor. Sanki bunlar bizim dışımıza hitap ediyor. Çalışmalarımızda yayınlarımızdaki perspektifleri, açılımları, taktikleri kullanma çabasında yeterli değiliz. Ya amatörce, bireysel inisiyatiflerle çalışma yürütüyoruz ya da dağıtım dışındaki somut sınıf çalışmasından geri duruyoruz. Deneyimlerimize, kendi fikirlerimize değer vermiyoruz. Sihirli bir güç gelse de tüm sorunları çözse diye bekliyoruz. Amatörce, bireysel inisiyatiflerle atılan ilk adımları bile küçümseyerek mahkum edebiliyoruz. Ya da aldığımız ilk eleştirilere kırılıp küsebiliyoruz... Bu tür somut örnekleri uzatmak mümkün ama, hepimizin benzer durumları yaşadığını tahmin ettiğim için gerekli değil.

EKİM'e karşı yabancılaşmayı kırmanın ilk adım olması gerektiğini düşünüyorum. Sınıf çalışmasına önderlik eden yoldaşlarımız, bir yandan marksist-leninist ideoloji ile bütünleşirken bir yandan da içinde şekillendiğimiz burjuva ideolojisinin kalıntıları ile savaşmayı sürdüreceklerdir. Marksist-leninist ideoloji ile sınıf hareketinin tarihsel buluşması gerçekleştiğinde, kadrolarımızın da marksist-leninist ideoloji ile bütünleşmeleri asgari temelde güvenceye alınmış olacaktır. Bu kapsamı gözden kaçırmak, bizi kadrolarımız hakkında yanlış değerlendirmelere, beklentilere götürebilir, hayal kırıklığına uğrayabiliriz.

İçinde bulunduğumuz nesnelliği bütün yönleriyle kavrayabilirsek, zorlanma noktalarını daha net tanımlayabilir ve asıl yüklenme noktalarını tespit edebiliriz. Başarmanın ilk şartı, karşı karşıya bulunduğumuz sorunları bütün kapsamı ve zorlukları ile görebilmektir. Bunun karamsarlığa ve ümitsizliğe neden olabileceğini düşünmek, baştan yenilgiyi kabul etmek demektir. Tersine, zorlukları göğüsleme ve aşma iradesinin açığa çıkmasını, sağlamlaşmasını ve "zayıfların" ayıklanmasını ancak böyle sağlayabiliriz. Kolay başarılar, kısa yoldan "iş" bitirmeler küçük-burjuva panik ruh halinin bir ifadesidir.

Bu nedenle, sınıf hareketine pratik müdahale içinde olan kadrolarımızın sorumlulukları ve misyonları hem marksist-leninist ideolojinin hem de devrimin kaderini belirleyecek orandadır. Görevlerin bu bilinçle omuzlanması zorunludur.

2. Kadroların seçimi ve eğitimi: Sınıf hareketine pratik önderlik edecek kadroların seçilmesi, görevlendirilmesi ve asgari düzeyde eğitilmesi son derece önemlidir. Kişisel yetenekler -girişkenlik vb.- elbette ilk elden dikkat edilmesi gereken kıstaslar olacaktır. Ama esas olarak, işçi sınıfının tarihsel ve evrensel niteliklerinin kavranması, zaaf ve üstünlükleri, eğilimleri vb. konularda yöntemsel bir bakış asgari düzeyde verilmelidir. Fabrikada karşılaştığı işçilerin romanlarda "idealize" edilen işçi tipleri ile hiç uyuşmadığını gören kadroların şaşkınlık duymasına "romanları unutun" diyerek engel olamayız. Demek ki henüz işçi sınıfının taşıdığı tarihsel ve evrensel devrimci potansiyel, bunun sosyalizm mücadelesindeki anlamı konusunda asgari bir bilinç-bilgiden yoksun durumda.

Genelde kapitalizmin gelişim özellikleri, özelde Türkiye kapitalizminin gelişim özellikleriyle doğrudan ilişkili olan işçi sınıfının özelliklerini, zaaf ve üstünlüklerini kadrolarımıza tekrar tekrar anlatmalı ve kafasındaki çelişkiye yanıt olabilmeliyiz. İdeallerimiz bizlerin ilham kaynağı olmalıdır. Onları unutmayı değil, ulaşmanın yöntemini öğrenmek ve öğretmek zorundayız. Komünistler olarak görevimiz, işçi sınıfının üstünlüklerinin yardımıyla zaaflarını aşmasını sağlamaktır. Genelde işçi sınıfının, özelde Türkiye işçi sınıfının gelişim özellikleri, zaaf ve üstünlükleri yayınlarımızda kapsamlı bir tarzda işlenmektedir. Buna rağmen, "şaşkınlık" devam ediyorsa, bu bir kez daha yayınlarımıza yabancılaşmanın bir göstergesi olarak değerlendirilmelidir.

İşçi sınıfının zaaflarına karşı nasıl bir müdahale konusunda yöntemsel bir açıklığa sahip olmadığımız için, bu konuda zorlanıyoruz. Örneğin, bir direnişte ya da eylemde polisten dayak yediği için ya da işten atıldığı için devrimcilere "lanet" okuyan işçilerin karşısında "suçluluk" duyabiliyoruz. İşçilerin yasalcı ve pasifist eğilimlerini nasıl kıracağımızı bilmediğimiz için, bu işçilerden "iş çıkmaz" deyip geri çekilebiliyoruz. Bu zaaflar karşısında kendi devrimci illegal mücadele perspektiflerimizi kararlılıkla savunma ve işçi sınıfını buna kazanma

iddiamız zayıflayabiliyor. Ya da işçilerin mücadeleden geri durma gerekçelerinden biri olan "çocuklarımı açlığa terk edemem, onlara ekmek götürmek zorundayım" vb. söylemi karşısında, geri çekilme ya da güvence vermeye çalışma eğilimleri ortaya çıkabiliyor. Bu düzen içinde işçi sınıfının, insanlığın, çocukların hiçbir gelecek güvencesi olamayacağını, geleceğimizi kazanmak için bedel ödemeyi göze alarak mücadele etmek gerektiğini anlatmak konusunda yetersiz kalabiliyoruz. Dilimiz buna dönmüyor. Bu durum kesinlikle aşılmalıdır. Devrim ve sosyalizm için bedel ödemeyi göze almak ve aldırmak hem bizler hem de işçi sınıfı için geçerlidir. eğer bizler buna hazırlanamıyorsak, doğal olarak işçi sınıfını da hazırlayamayız. Devrim zorla, kan ve şiddetle kazanılacaktır. Küçük-burjuva "hümanist" duyguların bu gerçeği karartmasına izin verilemez. Komünistlerin insan sevgisi her türlü sahte, yapmacık insan sevgisinden çok daha üstündür. Tüm insanlığın gerçek kurtuluşu için mücadele ettiğimizi asla unutmamalıyız.

Bazen de karşımıza küçük-burjuva devrimci akımlar ile şu ya da bu düzeyde ilişkisi olmuş, olumsuz örgütsel deneyimler yaşamış işçiler çıkabiliyor. Onlara geçmiş olumsuzlukların nedenini anlatmak, bizim yeni bir geleneği inşa etmeyi hedeflediğimizi göstermek işin bir yanıdır. Ama çoğu bu "vaatler"e inanmayacaktır. Böylesi bir durumda, onları samimiyetsizlik, niyetsizlik vb. ile suçlamak doğru değildir. Devrimci hareketin olumlu özelliklerini, mücadeleci yönlerini ortaya koymak gerekir. İşçi sınıfının kendi tarihsel çıkarlarını savunma ve gerçek kurtuluşu için mücadele etme konusundaki zaafları ile devrimci hareketin zaafları arasındaki ilişkiyi ve bir bütün olarak burjuva ideolojisinin insanlar üzerinde yarattığı tahribatı gösterebilmek gerekir.

Bu zaafları aşmanın ancak sisteme karşı mücadele içinde mümkün olacağını söylemeliyiz. Aksi halde, burjuvazinin insanlığı sürüklemeye çalıştığı bataklığa mahkum olacağımızı kavramasını sağlamalıyız. Kendimizi ya da devrimci hareketi, işçi sınıfının devrimci görevlerinden bağımsız olarak olumlama ya da eleştirme, kısa vadede bir heyecana yolaçsa da, uzun vadede sorunları çözmeye yeterli olmayacağı için güvensizlik yaratabilir.

Yani bir bütün olarak işçi sınıfının zaaflarının aşılması, yine onun üstünlükleri kullanılarak gerçekleşecektir. Nasıl ki EKİM'in ideolojik üstünlüğü, komünistlerin zaaaflarını aşmalarını sağlayacaktır diyorsak, aynı yöntem işçi sınıfı için de geçerlidir.

3. İşçi sınıfına pratik önderlik ve müdahale: İşçilerin mevcut bilinçleri ile "doğru"nun değil "güç"ün peşinden gitmesini veri kabul ederek ortaya koyacağımız önderlik ve müdahale perspektifi bizi yanlış yöntemlere götürebilir. Amaç ile o amaca ulaşmanın araçları birbiri ile uyum içinde olmak zorundadır.

Benim bu konudaki önerilerim yazının birinci bölümünde ele alınmıştır. Aynı yöntemi genelleştirip geliştirmek mümkündür. Tüm yoldaşlardan önerilerimi değerlendirmelerini, tartışmalarını, eleştirmelerini talep ediyorum. Mevcut bilincim ve birikimim ile formüle ettiğim bu görüşler çeşitli eksiklikler yanlışlıklar taşıyabilir. Bunların tamamlanması ve düzeltilmesi, ancak tartışılması ve pratikte sınanması ile mümkün olacaktır. Kendi pratiğimizden, sınıf mücadelesinin pratiğinden öğrenmek, ondan beslenmek zorundayız.

Bu nedenle en küçük deneyimlerimize bile değer vermeli, MYO aracılığı ile tüm yoldaşlara ulaşmasını sağlamalıyız. Çoğu yoldaş yazma eyleminde tutuk ve çekingen davranabiliyor. "Mükemmelliyetçilik" olarak tanımlanabilecek bu zaaf hızla aşılmalıdır. Unutulmamalıdır ki, mükemmele ulaşmak isteyen varolandan hareket etmek zorundadır. Oturduğumuz yerden mükemmele ulaşamayız. Bu türden küçük-burjuva ütopyalardan hızla kurtulmalı, mevcut deneyim ve birikimlerimizi hareketimiz ile paylaşabilmeliyiz. Yoldaşça eleştiri ve dayanışma sayesinde devrimi potansiyelimizin hızla açığa çıkması mümkündür. Kollektif gelişme ve kollektif başarı temel amacımız olmalıdır. Bireysel gelişme ve bireysel başarı arayışları işçi sınıfı tavrı değil, burjuvazinin insanlığa illet ettiği hastalıklardan biridir.

Ö. ESİN

Küçük-burjuva kimlik üzerine

Küçük-burjuva kimliğin çözülmesi, parçalanması ve zamanı gelince de, en son kalıntıların da atılarak proleter bir kimlik dönüşümünün sağlanması, çoğu zaman kolay ve hızlı bir süreçte gerçekleşmiyor. Proleterleşme yolunda alınan kısmi bir mesafe ve değişim, proleterleşmenin tamamlandığı ya da nerdeyse tamamlandığı yollu bir yanılgıya kolayca yol açabiliyor. Oysa değişim, böyle bir anda daha henüz yüzeydedir. Kimliğin sindirilip bütünleştirilmesi tam da aslında bu aşamadan sonra zorlaşmaktadır. Dolayısıyla, inatçı ve kararlı bir hesaplaşmaya da asıl burdan sonrasında ihtiyaç duyulmaktadır. Çünkü insanların kendilerinde ilk değiştirdikleri alanlar, genellikle, ilk göze çarpan, en yüzeyde bulunan, en basit olan ve en kolay aşılabilen yönlerdir.

Bir devrimci militan, proleterleşme yolunda aldığı ilk mesafeden kuruntuya kapılıp, değişim ve dönüşümünü derinleştiremezse eğer, onun için zorlu ve çoğu zaman son derece problemli bir siyasal yaşam oluşmaktadır. Küçük-burjuva kimlik yeterince darbelenip dağılmamışsa, onu yeniden üretecek çekirdek eritilip atılmamışsa eğer, ortada yalnızca şimdilik kaydıyla bir yerlere saklanıp tıkıştırılmış küçük-burjuva kimlik gerçekte yaşıyor demektir. Bilinç altına atılmış psikolojik sorunların uygun maddi koşullar bir araya geldiğinde yeniden ortaya çıkması gibi, bastırılmış ve yokedildiği sanılan küçük-burjuva kimlik de, uygun şartlar oluştuğunda, bütün somutluğu ve direngenliğiyle devrimciye egemen olabilmektedir.

Hareketle bugüne kadar ki ilişkilerim, çalışma tarzım, ortaya çıkan sonuçlar ve pek çok problemde, bu kimlik sorununun belirleyici olduğunu düşünüyorum. Şüphesiz komünist kimliğin oluşturulması için belirli adımlar atılmıştı. Belirli bir emek harcanıyor, belirli bedeller göze alınabiliyordu. Ne var ki bu emek ve göze alma küçük-burjuva kimlik zemininde de hayat bulabilecek şeylerdir. Elbette başka bir içerik ve farklı bir tarzda. Atılmış bu ilk adımların değişildiği yönünde yarattığı yanılsama, bir rehavet ve bu süreci derinleştirme çabasında özensizliğe yol açabildi. Sağlam ve kararlı kalabilmiş çekirdeğin varlığı (istikrarlı dönemlerde özellikle) farkedilemedi.

Oysa devrimci mücadele, özellikle de devrimin nesnel ve öznel süreçlerinin bir çok zorlanmayla yüzyüze olduğu böyle bir dönemde, son derece zorlu, değişken ve ancak en kararlı unsurların altedebileceği bir süreç olarak yaşanmaktadır. Gerekli donanıma sahip olmayan unsurların, şu ya da bu koşullarda ve güçlüklerde, kolayca dağılabildiği bir yaşamdır bu. İdeolojik kimlik, teorik yetkinlik ve siyasal deneyim, bu gerekli donanımın ancak ve yalnızca belirli bir bölümünü oluşturmaktadır. Tüm bu donanımı organik bir bütünlüğe kavuşturup, devrimci amaçlar uğruna en uygun ve verimli tarzda uyaracak olan olmazsa olmaz donanımsa, en devrimci sınıfın sınıf kimliğidir. Bu olmadığı oranda, diğerleri ya pek bir şeye yaramamakta ya da temel ekseninden saparak iş görmektedir.

İşte tam da bu temel parçadaki zayıflık, siyasal mücadele pratiğime belirgin bir biçim verdi. Şimdilik kaydıyla bir yana konmuş (bastırılmış) küçük-burjuva öz, mücadele sürecindeki ilk büyük zorlanmalarda yeniden ve yeniden kendini üretmiştir. Yalnız bu zorlu anlarda değil, öncesi görece sağlam kalınan dönemlerde de alışkanlıkları, değerleri, ölçüleriyle çalışma verimini azaltıp, komünist çalışma tarzını dejenere etmiştir.

Bu görece sağlam dönemlerdeki dejenerasyonun belki de en öne çıkan ve en tahripkar görünümü, mücadeleye bakış ve kavrayışta seçilebilmektedir (Şüphesiz başka görünümleri de vardır). Bir komünist, kendi çaba ve enerjisini o andaki somut mücadeleye uyumlu biçimde harekete geçirip biçimlendirmelidir. Bu, zaten iktidar hedefine kilitlenmiş

devrimci örgüt/partinin de çabasını organize etme şeklidir. Bu yönleniş ve güdülenme olmadığı takdirde sınıflar mücadelesinde yer alıp onu yönlendirmek de mümkün değildir. Aynı yönelim eksikliği devrimcide varsa, üstlenilen sorumlulukların gerçekleştirilmesi mümkün değildir. Bu, kendini kendi ihtiyaç ve isteklerine göre biçimlendirmekle, mücadele ve örgütün ihtiyaçlarına göre şekillendirmek arasındaki temelli farklılıktır. İlk tarzın uygulanması, devrimcide aşılamamış bir farklı ve yanlış kimlik varlığına işarettir. Küçük-burjuva aydın eğilimlerinin bir belirtisidir. Okunacak kitapların seçiminden, zamanın ve çabanın düzenlenmesine bu aydınca eğilim bir çok biçimde etkili olabilmektedir. Bunun bir sonucu olarak, mücadelenin militanı doğrudan bağlayan bölümünde sorunlar oluşmaktadır. Örgütlü ve merkezi olması gereken mücadelenin bir parçasında aksama oluşmakta, ne var ki etkisi sade o parçada kalmamakta, sonuçta bütünü de etkilemektedir. Diğer yandan, bu bireysel eğilimle kollektivitenin ihtiyaçlarını gerçekleştirme zorunluluğu bir gerilim yaratmakta, bu ayrıca verimi düşüren bir faktöre dönüşmektedir.

Aşılmamış bir küçük-burjuva kimlikle proletarya eksenli devrimci mücadele örgütlemeye çalışan bir harekette bulunmak, sorunlu ve sancılı bir süreci peşinen ve kendiliğinden koşullamaktadır. İhtiyaçlara göre yürütülmeyen çalışma ve mücadele, verimsizlik ve başarısızlıkları açığa çıkarıyor. Bunların zaman içindeki birikimi, devrimcinin kendine ve potansiyellerine olan güvenini de azaltıyor. Ya bu birikimin belli bir düzeyinde ya da önemli bir zorlanma anında, devrimcinin geri adım atmasına, küçük-burjuva eğilimlerin belirginleşip başatlaşmasına neden oluyor.

Öte yandan küçük-burjuva kimliğin varlığı bir başka noktadan da seçilebiliyor. Bilindiği gibi bu kimlik, küçük-burjuva yüksek ve çabuk heyecanlardan hızlı umutsuzluklara geçişe son derece uygundur.

Biricik devrimci sınıfın sınıf bilinçli devrimci üyeleri gibi kararlı bir pozisyonu yoktur. Bir anlamda mücadelelerine devam edebilmesi için sürekli değişikliğe ve ajitasyona ihtiyaç duymaktadır. Bu ajitasyon etkisini kimi kez devrimin yükseliş işaretlerinden, kimi kez yazılı ve sözlü ajitasyondan almaktadır. Bu durumu kendi kimliğimde de seçebilmekteyim. Çalışma alanı değişikliklerinde, isyan yolunda kimi toplumsal olaylarda, örgütsel kimi çıkışlarda mücadele için geçici enerji bulurken; sürecin görece monotonlaştığı, olumlu işaretlerin azaldığı, işlerin zorlaştığı anlarda bu enerji dibe vurmaktadır. Ortada kalan yorgunluk, bitkinlik ve güvensizliktir.

Bir başka görünüm, devrimci yaşam ve örgütsel yaşamdaki problemlerdir. Gerek yukardaki sorunların yarattığı psikolojik gerginlik, gerek küçük-burjuva yaşamdan kalan değer, ölçü ve alışkanlıklar, devrimci yaşamın örgütlenip işletilmesini engellemektedir. İnsani-devrimci tüm ilişkilerde aksamalar, problemler ve gerilimler oluşmaktadır. Böylece birimlerin, örgütlerin verimi düşmekte, kimi zaman da hiç haketmediği halde başarısızlıkla yüzyüze kalmaktadırlar. Hele de böyle bir devrimci örgütsel statü olarak biraz yukardaysa, yarattığı tahribat çok daha derin ve yaygın olmaktadır.

Bu görünümler, belki de şimdilik farkedilemeyen başkaları, varlığını korumakta ısrarlı yabancı bir sınıf kimliğine işarettir. Bunların, üçüncü bir kişiden bahseder gibi yazılıp, özet olarak anlatılsa bile, gerçekte benim kendi sorunlarının olduğunu bilmekteyim. Ve küçümsenecek ya da hoşgörülebilecek bir yanları yoktur. Ortaya çıkmış tüm sorunların odağında bu kimlik yanlışlığı durmaktadır. Devrimci mücadeleye devam edebilmem için, kişisel bağlamda yakalanacak halkanın burası olduğunu görebiliyorum. Diğer yandan devrimci kalmak, proleter bir sınıf devrimcisi kimliğiyle mücadele edip yaşamak konusunda belirgin bir isteğim olduğunu da görebilmekteyim. Bunun yukarda söylenen küçük-burjuva bir geçici istek ve heyecan olmadığını düşünüyorum. Sorunlarının tespiti, değiştirilmesi isteği, mücadeleye yeniden -bu kez daha kararlı ve dirençli olarak- katılma talebimde samimi olduğumun bilinmesini istiyorum. Bu yüzden hareketin beni yeniden saflarına dahil etmesini, bana proleter sınıf devrimcisi olma yolunda bir şans daha tanımasını talep ediyorum.

M.Y.
Mayıs 1996

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Avrupa'da tekellerin saldırısı yoğunlaşıyor

Kapitalizm bir dünya sistemidir. Sistemin en gelişkin, en ileri ve görece olarak güçlü olduğu coğrafyalardan biridir Avrupa kıtası. Emperyalist-kapitalist sistemin dünya çapındaki yapısal bunalımı ve son yıllarda giderek derinleşme eğilimi gösteren kriz ve isktikrarsızlık olgusu, kendisini bu coğrafyada da artık kapsamlı olarak ortaya koymaktadır.

Tekeller ve onun hükümetleri, bunalımın faturasını başta işçi sınıfı olmak üzere toplumun tüm çalışan yığınlarının sırtına yıkmaya çalışıyorlar. Saldırı plan ve programları ile yaşadıkları bunalımı hafifletmeye çalışıyorlar. Uluslararası sermayenin işçi ve emekçilere yönelik saldırılarının en somut örnekleri Fransa'da Jupe planı, Almanya ve Avusturya'da "tasarruf paketi" olarak toplumun gündemindedir. Jupe planı Fransız proletaryasının kararlı direnişiyle geri püskürtüldü.

Alman tekelci burjuvazisi de "tasarruf paketi" ile işçi sınıfı ve emekçilere karşı kapsamlı bir saldırıya girişmiş bulunuyor. Bu saldırılar, tüm sosyal kazanımları, özelleştirme, sıfır sözleşme, toplu tensikatlar, eğitimin paralı hale getirilmesi, eğitim ve sağlık bütçelerinin kısıtlanması vb. geniş bir alanı kapsamaktadır. Sadece '95 yılı için 50 milyar marklık bir tasarruf öngörülmektedir.

Tüm Avrupa Birliği ülkelerinde bu saldırı politikaları gündemdedir. İşsizlik 20 milyona ulaşmış bulunmaktadır. Avrupa Birliği ülkelerinde işçi ve emekçi yığınların bu saldırılara karşı hoşnutsuzluğu, tepkisi ve mücadele isteği de her geçen gün gelişmektedir. '95 yılı içerisinde ve '96 yılının başlarında Fransa, İspanya, Yunanistan, İtalya, Portekiz, Belçika ve Almanya'daki işçi hareketinin mücadele ve direniş grafiğindeki yükselişe bakmak yeterlidir. Son olarak geçmiş yıllara oranla '96 1 Mayıs'ına daha kitlesel katılımların olması, işçi ve emekçi kitlelerdeki mücadele eğiliminin açık bir göstergesidir. Hain sendika bürokrasisinin ve burjuva reformizminin gerici manevra ve oyunlarına rağmen, işçiler alanlara çıkarak ekonomik ve demokratik taleplerini haykırmışlardır. Ancak 1 Mayıs'ta alanlara çıkan işçi sınıfının ana gövdesi hain sendika bürokrasisinin denetimi altında bulunmaktadır. Devrimci ve ilerici güçlerin örgütlükleri son derece sınırlıdır. Avrupa ülkelerinin işçi sınıfı ve emekçi kitleleri, mücadele ile elde ettikleri kazanımları ancak mücadeleyi yükselterek koruyabileceklerdir. Bu ise sendika bürokrasisini aşan güçlü, birleşik ve militan bir mücadele ile başarılabilecektir.

A. Nezir/Stuttgart

'96 1 Mayıs'ının gösterdikleri

Bu yılki 1 Mayıs'ı daha önceki 1 Mayıs'lardan ayıran bir kaç farklılık vardır. Birincisi; işçi sınıfı sendikalar yerine devrimci hareketlerin kortejlerinde 1 Mayıs'a katılmışlardır. Sınıf sarı sendika ağalarına karşı tavrını politik hareketlere katılarak göstermiştir. İkincisi; Bu yılki 1 Mayıs '80 sonrasının en kitlesel politik gösterisidir. Kitleye militan bir ruh hakimdir. Bu yönüyle de, sermaye'nin "1 Mayıs'lara eski rağbet yok" savına iyi bir yanıt olmuştur. Üçüncüsü; emekçi kitleler devletin provokasyon girişimlerini militan bir tarzda karşı koyarak püskürtmeyi başarmışlardır.

Sermaye düzeninin yoğunlaşan saldırıları kitlelerin tepki ve nefretini patlamalarla ortaya koymasına neden olmaktadır. 1 Mayıs'ta miting sonrasında yaşanan kimi olumsuzluklar tartışılır olmakla birlikte, bunun gerisinde kitlelerin düzene olan öfke ve nefreti vardır. Kaldı ki 1 Mayıs'ta, daha miting başlamadan önce iki devrimci işçi öldürülmüştür. Kitleler bu saldırılara tam bir disiplin içinde cevap vermiş ve saldırıyı püskürtmüşlerdir. Kitlenin dağılmasından yararlanan devlet güçlerinin yeniden saldırması üzerine, bu kez cam ve çerçeve kırma olayları kendini göstermiştir. Devlet açıkça kanlı bir katliam girişimine hazırlanmıştır. Daha büyük kayıpların olmaması "devletin gösterdiği sağduyu"dan dolayı değildir. Bu katliam girişimi devrimciler

tarafından boşa çıkarılmıştır.

Devletin kendi terörünü örtbas etmek için 1 Mayıs'ta yaşanan aşırılıkları kullanması doğaldır. Doğal olmayan, kendisine "ilericiyim", "devrimciyim" diyenlerin bu olaylara yaklaşımıdır. Düzen kör şiddeti kitlelere kendisi öğretmektedir. Futbol maçlarından, faşist gösterilerden sonra yaşanan olaylar doğal gösterilirken, emekçiler sözkonusu olduğunda iğrenç bir kampanyanın konusu haline getirilmektedir. Bu tür oyunlara gelmemek gerekir. Herkes kendi safını belirlemeli ve tutumunu da buna göre almalıdır.

Ekimci bir işçi/İstanbul

Reformizmin geldiği nokta

1 Mayıs sonrasında sermaye basınında çıkan haber yorumlar öz olarak birbirinin aynısıydı. Polisin "cinnet geçirmiş" devrimciler tarafından linç edilmesi, kürsünün bazı sol gruplar tarafından ele geçirilmesi, sendikacıların yuhalanıp kürsüden indirilmeleri, işçilerin hiçe sayılması, işçi ve emekçilerin en doğrusunu yapıp miting alanını terk etmeleri vb... Amaç devrimci gruplarla işçi ve emekçileri birbirinden yalıtmaktı.

1 Mayıs günü üç devrimcinin katledilmesinin sorumluları devletin kolluk kuvvetleri değil de kışkırtıcı devrimci gruplardı. Gazi olaylarında da insanlarımızın katledilmesinin sorumlusu yine devrimcilerdi. Burjuva kalemşörler günlerce bunun propagandasını yaptılar. Onlar tam da kendilerine yaraşır bir biçimde hareket ettiler.

Asıl dikkate değer olan *Evrensel* gazetesinin bu konudaki tutumu oldu. Devrimci gruplara yöneltilen suçlamalar, tam da burjuva kalemşörlerinin bakışını yansıtmaktadır. Onlara göre de, devrimci gruplar meydanı boş bularak, sendikacıların zaaflarından yararlanarak kürsüyü ele geçirmişlerdir. Maske takarak, etraflarını ip vb. şeylerle çevirip güvenliklerini sağlayarak, işçi ve emekçilere yabancı figür ve semboller taşıyarak meydanlarda boy göstermişlerdir. Kendi çıkarları uğruna burjuvazi ve medyasına, sendika bürokrasisine, sınıf düşmanlarına 1 Mayıs'ı, devrimcileri, ilericileri karalamak için fırsat vermişlerdir, türünden yaklaşımlarla devrimci gruplar kışkırtıcılar olarak sunulmaktadır. Bu reformistlerin devrimci grupları karşısına alarak yönelttiği eleştiri, burjuva medya ile aynı doğrultudadır. Bu yaklaşım tarzı bütünüyle burjuvaziye ve onun medyasına hizmet etmiştir.

A. Coşkuner/Ankara

Sağlık sorunlarının çözümü sosyalizmdedir

Sağlık problemleri olan bir tekstil işçisiyim. Ağrıların sürekli olduğu için, ancak ağrı kesici alarak çalışabiliyorum. Ağrılarımın çok artması nedeniyle doktara çıktım. Büyük güçlüklerle SSK'ya sevk kağıdı alabildim. Sevk kağıdı almış olmam bölüm şefi tarafından çok kötü karşılandı. "Benim bunca işim varken senin hastalanmanın zamanı mı? Tedavini gece yap ve yarın işe gel", diyebildi. SSK doktoru durumun ciddiyeti nedeniyle tedavi ile birlikte üç günlük istirahat verdi. Bu durum şefi beni azarlayacak denli kızdırdı.

İşyerinde sağlık problemi olan yalnızca ben değilim. Ağır çalışma koşulları, çalıştığımız yerlerin sağlık kurallarına uygun olmaması, aldığımız ücretin sağlıklı bir yaşam sürdürmeye yetmeyecek denli düşük olduğu düşünüldüğünde, böyle olması son derece doğal. İşyerinde ağrı kesici ilaçlar bir günde tükenmektedir.

Türkiye'deki diğer sınıf kardeşlerimin de aynı koşullarda yaşadığını biliyorum. Sağlıklı bir yaşam sürdürme koşullarına sahip olmadığımız gibi, bir de SSK'yı özelleştirilerek, bizi sağlık hizmetlerinden yararlanamayacak duruma getirmeye çalışıyorlar.

Bütün bunların sorumlusu bu barabarlık düzenidir. Düzen bu vahşetine rağmen varlığını sürdürebiliyorsa, kendi sınıf çıkarlarımıza sahip çıkmadığımız içindir. Bunun üzerinde düşünmeli, bu konuda kendi kendimizle hesaplaşmalıyız. Hepimiz birbirimize kenetlendiğimizde neler yapamayız ki? Yeter ki, birleşmeyi ve örgütlenmeyi başarabilelim. İşçi sınıfı ve emekçiler için gerçek anlamda sağlıklı ve insanca yaşam sosyalizmle mümkün olacaktır. Bunun için mücadele edelim.

Bir tekstil işçisi/İstanbul

Okurlardan / Yoldaşlardan...

TEKSTİL İşçileri BÜLTENİ

*İstanbul'da yayınlanan **Tekstil İşçileri Bülteni**'nin Haziran 1996 tarihli 4. sayısı çıktı. Bu sayıda yer alan yazılardan iki kısaltılmış parçayı okurlarımıza sunuyoruz.*

Sunteks'te mücadele sürüyor

Sunteks kapitalistinin Sefaköy'deki başka bir işletmesinde (**Vip Tekstil**) işçiler sendikal örgütlenmeye gittiler. Kapitalist buna tensikat ile cevap verdi. Bunun üzerine işçiler direnişe geçtiler. Direnişte öncülüğü tekstil sendikasının 2 no'lu şubesi ve onların destekçisi Sunteks temsilcileri yapıyorlardı. Sendikanın talebi atılan işçilerin geri alınması ve sendikanın tanınması idi. Bu talepler uğruna yemek boykotu, fazla mesaiye kalınama ve üretimin düşürülmesi eylemleriyle direnmeye çalışıyorlardı. Kapitalistin oyalama taktiği ile süreç 25 gün devam etti.

Bu süreçten sonra **Sunteks** ve **Sun-Örme** işçileri, **Vip Tekstil** işçilerini desteklemek amacıyla üretimi yavaşlatma, fazla mesaiye kalınama biçiminde direnişler gerçekleştirdiler. Bu direnişlere sendika genel merkezi destek vermedi. İşçilerin inisiyatifi hiçe sayıldı. Kapitalist ile görüşmeler yapılarak direnişlerin önüne geçilmeye çalışıldı. İşçiler sendikanın baskısı ile eylemlerini 2 gün geriye çektiler. (...)

Gelinen aşamada Sunteks mücadelesi fabrika sınırlarını aşmıştır. Sunteks, tekstil işçisi ile tekstil kapitalistinin savaştığı bir alan haline gelmiştir. Bu yüzden kapitalistler sendika ağalarını devreye sokarak buradaki örgütlülüğü bitirmeye çalışıyorlar. Sunteks'teki mücadelenin bugünkü en önemli sorunu devrimci önderlik sorunudur. Sunteks işçileri komünistlerle birleşebildikleri koşullarda mücadelelerini kararlı bir çizgide geliştirebileceklerdir.

Düzene karşı örgütlü mücadeleye!

İşçi sınıfının yaşam koşullarının düzeltilmesinde kuşkusuz ki sendikalaşmak büyük bir önem taşıyor. İşçilerin patrona karşı örgütlü birliğinin, grev silahını etkili bir biçimde kullanabilmenin en önemli aracıdır sendikalar. Bu hakkımızı kararlı bir mücadele yürüterek kazanmak ve kullanmak zorundayız. Fakat sendikal yetki almanın tüm sorunlarımızı çözeceği konusunda da hayale kapılmamalıyız. Sendikalar gerçek birer mücadele mevzisi haline getirilemediği koşullarda, işlevlerini yerine getiremeyeceklerdir. Bugün sendikalaşmış işyerlerinde sendika bürokratları işverenle işbirliği içinde davranmaktadır. İşçilerin mücadelesini dizginlemeye, diğer sınıf kardeşlerimizi desteklemek amacıyla giriştiğimiz direnişleri engellemeye çalışmaktadırlar. İşçi sınıfının mücadelesi açısından son derece önemli olan sınıf dayanışmasının önüne bir barikat olarak çıkmaktadırlar. Devrimcilerle ve komünistlerle birleşerek sendikalarımızı birer mücadele örgütleri olarak örgütlemeyi başarabilmeliyiz.

Öte yandan, tek tek patronlara karşı verilecek mücadele, yaşam koşullarımızı biraz düzeltse de, kölelik düzeni varlığını sürdürecektir. Bugünkü devlet kapitalistlerin devletidir. Bu devlet, işçi sınıfına yönelik azgın saldırı politikalarının uygulanabilmesi için her türlü tedbiri almaktadır. Kapitalistlerin kasalarına teşvik adı altında katrilyonlarla ifade edilen paralar aktarılırken, bizim ücretlerimiz enflasyon ve zamlarla sefalet ücretleri haline getirilmektedir. Toplusözleşme hakkını kazanabilsek bile, aldığımız zamlar kısa sürede erimektedir. SSK, emeklilik vb. gibi işçi sınıfının bir takım kazanımları pervasızca yokedilmeye çalışmaktadır. Bizim karşımızda tek bir patron değil, bir bütün olarak kapitalist sınıf ve onların devleti durmaktadır.

O halde mücadelemiz yalnızca tek tek patronlara değil, bir bütün olarak kapitalistlere ve onların devletine yönelmek zorundadır. Onlar bir avuç oldukları halde, örgütlü bir politik güç oldukları için baskı ve sömürü politikalarını pervasızca uygulayabilmektedirler. İşçi sınıfı ancak örgütlü bir politik bir güç olarak sermaye düzeninin karşısına çıkabildiği koşullarda, saldırıları geri püskürtmeyi başarabilecektir.

nehir yatağı bulamazlarsa, sosyal-demokrat olmayan bir yatağa akacaklardır. Devrimci hareketin her pratik adımının, genç acemilere kaçınılmaz ve zorunlu olarak tam da sosyal-demokrat bilinci öğreteceğini aklınızdan çıkarmayın, çünkü bu bilim çeşitli sınıfların güç ve eğilimlerinin doğru, nesnel biçimde dikkate alınması üzerinde yükselir, ve devrim de eski üstyapının yıkılması ve kendi tarzlarında yeni bir üstyapıyı kurmayı amaçlayan çeşitli sınıfların bağımsız ortaya çıkışlarından başka bir şey değildir. Devrimci bilimimizi sakın bir lafızlar dogmasına dönüştürmeyin, onu süreç olarak taktik, süreç olarak örgütlenme üzerine acınası safsatalarla, dağınıklığın, kararsızlığın, inisiyatifsizliğin haklı çıkarılmak istendiği safsatalarla bayağılaştırmayın. En çeşitli grup ve çevrelerin en çeşitli girişimlerine daha çok hareket serbestliği tanıyın ve bunların izledikleri yolun doğruluğunun, bizim öğütlerimizin dışında, bu öğütler olmadan, bizzat devrimci olayların acımasız gerekleri sayesinde garantileneceğini aklınızdan çıkarmayın. Politikada sık sık düşmandan öğrenmek gerektiği lafı söyleneli çok oldu. Ve devrimci anlarda düşman bize özellikle ısrarlı ve hızlı biçimde doğru sonuçlar dayatır.

2. Parti Kongresi'nde çoğunluk yandaşlarının tam bir şekilde formüle etmek istedikleri: Örgütlenin! şiarı şimdi derhal gerçekleştirilmelidir. Eğer cesaretle, inisiyatifli bir şekilde yeni örgütler kurmayı başaramazsak, öncülük rolüne ilişkin içi boş hak iddialarından vazgeçelim. Komite, grup, toplantı ve çevrelerin bugüne kadar ulaşılmış sınırları, biçimleri ve çerçeveleri içinde çakılıp kalırsak, beceriksizliğimizi kanıtlamış oluruz. Bugün heryerde, bizim bir katkımız olmadan, belli bir program ve hedeften yoksun, sadece olayların etkisi altında binlerce çevre kuruluyor. Sosyal-demokratların, bu tür mümkün olduğunca çok çevreyle doğrudan ilişki kurmayı ve sağlamlaştırmayı, onlara yardım etmeyi, bilgileri ve deneyimleriyle bu çevreleri aydınlatmayı, devrimci inisiyatifleriyle canlandırmayı kendilerine görev edinmeleri zorunludur. Bütün bu çevreler, bilinçli sosyal-demokrat olmayanların dışında, ya doğrudan Parti'ye katılsınlar ya da **Parti'ye dayansınlar.** Bu durumda bunlardan, ne programımızı kabul etmeleri, ne de bizimle bağlayıcı örgütsel ilişki kurmaları talep edilmemelidir; Parti'ye **dayanan** bu tür çevrelerden, sosyal-demokratların enerjik etkisiyle, olayların baskısı altında, önce demokratik yardımcılar, daha sonra da Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin inançlı üyelerinin çıkması için, sadece devrimci duygu ve sadece otokrasiye karşı mücadeleyi destekleme isteğinin bulunması yeter.

Yığınla insan var, ama insan sıkıntısı çekiliyor -sosyal -demokrasinin örgütsel yaşamıyla örgütsel taleplerinin çelişkisi öteden beri bu çelişik formüle indirgenebiliyordu. Ve bu çelişki şimdi özellikle güçlü biçimde ortaya çıkmaktadır: Her yandan sık sık, tutkulu yeni güç talepleri ve örgütlerde insan sıkıntısı üzerine yakınmalar duyuluyor, ve aynı zamanda her yerde muazzam bir hizmet arzı var, özellikle işçi sınıfı saflarında yeni güçlerin arttığı görülüyor. Bu koşullar altında insan kıtlığından yakınan örgütlenme pratikçisi, Büyük Fransız Devrimi'nin gelişmesinin doruk noktasında Madam Roland'ın düştüğü yanılsamaya düşüyor. Madam Roland 1793 yılında şöyle yazıyordu: Fransa'da erkek yok, ortalıkta sadece pigmeler görülüyor. Kim böyle söylüyorsa, o ağaçlara bakmaktan ormanı görmüyor, olayların gözlerini kamaştırdığını, onun, yani devrimcinin bilincinde ve faaliyetinde olaylara egemen olmadığını, bilakis olayların ona egemen olduğunu, onu boyunduruk altına aldığını kabul ediyor demektir. Böyle bir örgütçü **en iyisi emekliye ayrılmalı,** çoğu kez deneyimsizliğini enerjisiyle telafi edebilen yeni güçlere yer açmalıdır.

İnsan var, devrimci Rusya'nın hiçbir zaman şimdiki kadar yığınla insanı olmadı. Devrimci bir sınıf için hiçbir zaman -geçici müttefikler, bilinçli dostlar, zorunlu yardımcılar bakımından- bugünkü Rus proletaryası kadar olağanüstü uygun koşullar olmadı. Yığınla insan var, sadece, kuyrukçuların düşünce ve öğretilerini bir yana bırakmalıyız, sadece inisiyatife, "planlar"a ve "girişimler"e hareket serbestisi tanımalıyız; o zaman büyük devrimci sınıfın bu sınıfa layık temsilcileri olduğumuzu gösterebiliriz, o zaman Rusya proletaryası, **büyük Rus devrimini başladığı gibi kahramanca gerçekleştirebilir.**

Mart (Şubat) 1905

"Yeni Görevler ve Yeni Güçler"

Seçme Eserler, Cilt: 3,

İnter Yayınları, s.409-413

Yeni görevler ve yeni güçler

V. İ. LENİN

(...)

Halk hareketi genişledikçe, çeşitli sınıfların gerçek nitelikleri de o kadar açık ortaya çıkmaktadır. **Parti'nin** olayların peşinde ayak sürümek yerine sınıfa önderlik etme, onun örgütleyicisi olma görevi o kadar acil hale gelmektedir. Her yerde her türden devrimci özfaaliyet geliştikçe, "Raboçeye Dyelo" ayarındakilerin özfaaliyet üzerine yeni "Iskra" yandaşlarının papağan gibi tekrar etmeyi pek sevdikleri safsatalarının kofluğu ve içeriksizliği o kadar belirginleşmekte, **sosyal-demokrat** özfaaliyetin önemi o kadar ön plana çıkmakta, olaylar **devrimci inisiyatifimizden** o kadar yüksek taleplerde bulunmaktadır. Toplumsal hareketin yeni akımları genişledikçe, bu yeni akımlar için yeni bir nehir yatağı yaratmayı bilen güçlü bir sosyal-demokrat örgüt o kadar önem kazanmaktadır. Bizden bağımsız olarak yürüyen demoratik propaganda ve ajitasyon bizim işimize yaradıkça, işçi sınıfının burjuva demokrasisinden bağımsızlığının korunması için sosyal-demokrasinin örgütsel önderliği o kadar önem kazanmaktadır.

Ordu için savaş zamanı neyse, sosyal-demokrasi için de devrimci dönem odur. Ordumuzun kadrolarını genişletmek, barış mevcudundan savaş mevcuduna çıkarmak, ihtiyatları ve müstahfızı seferber etmek, izindekileri silah altına çağırmak, yeni yardımcı birlikleri ve kıtaları düzenlemek ve cephe gerisi hizmet mercilerini kurmak gerekmektedir. Savaşta kontenjanların yerini daha az eğitim görmüş acemilerle, subayların yerini sık sık sıradan askerlerle doldurmanın, askerlerin subaylığa terfiini hızlandırma ve kolaylaştırmanın kaçınılmaz ve zorunlu olduğu unutulmamalıdır.

Teşbihleri bırakıp da söylersek; olası her türlü Parti örgütlerinin ve Partiye dayanan örgütlerin mevcudunu, halkın devrimci enerjisinin yüz kat güçlenmiş seline bir ölçüde ayak uydurabilmek için güçlü biçimde genişletmek gerekir. Elbette bu, sürekli hazırlığı ve Marksizmin doğrularını sistematik biçimde öğretmeyi arka plana itmek demek değildir. Elbette değil; fakat unutmamak gerekir ki, şimdi hazırlık ve öğretme sırasında, hazırlıksız olanları tam da **bizim** istediğimiz gibi **eğiten** bizzat çarpışmaların önemi büyüktür. Marksizmde "doktriner" ısrarımızın, şimdi devrimci olayların seyrinin her yerde **kitleye gözlem yoluyla ders vermesi** ve tüm bu derslerin dogmamızı doğrulamasıyla güçlendirildiğini unutmayalım. Yani biz dogmadan vazgeçmekten, ne idüğü belirsiz aydınlara ve kof beyinli devrimcilere karşı güvensiz ve kuşkulu tavrımızı gevşetmekten söz etmiyoruz; tam tersine. Unutulması bir sosyal-demokrat için uygun olmayan dogmanın öğretilmesinin yeni yöntemlerinden söz ediyoruz. Büyük devrimci olayların canlı derslerinden yararlanmanın, örneğin pratikte terörü kitlelerin ayaklanmasıyla ilişkilendirmenin, kültürlü Rus toplumunun liberalizminin ardında burjuvazimizin sınıf çıkarlarını görebilme konusunda, artık çevrelere değil, kitlelere eski "dogmatik" derslerimizi vermenin ne kadar önemli olduğundan söz ediyoruz.

Yani söz konusu olan sosyal-demokrat taleplerimizi, ortadoks uzlaşmazlığımızı zayıflatmak değil, bilakis her ikisini de **yeni** yollar ve yeni öğretim yöntemleriyle güçlendirmektir. Savaş zamanında acemileri doğrudan savaş eylemleri içinde eğitmek gerekir. Yeni eğitim yöntemlerine daha cesaretli yaklaşın yoldaşlar! Daha büyük bir cesaretle yeni yeni taburlar kurun, bunları savaşa gönderin, işçi gençlik arasında daha çok propaganda yapın, komitelerden işletme gruplarına, atölye derneklerinden öğrenci çevrelerine kadar bütün parti örgütlerinin eski alışılmış çerçevelerini genişletin! Bu işte her türlü gecikmenin sosyal-demokrasinin düşmanlarının işine yaradığını aklınızdan çıkarmayın, çünkü yeni akımlar hemen bir çıkış yolu ararlar ve eğer sosyal-demokrat bir

(Devamı s.23'te)